

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

5. Clausura Monialium seruetur, & restituatur vbi violata fuerit, sub pœnis, vt ibi Moniales ex legitima causa quandoque exeant, & ad breue tempus nulla septa monasterij ingredi audeat sine Episcopi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

- existimantem hanc obligationem Religiosi ex suo genere mortalem esse.
- Clausuram multipliciter violari posse referunt supra citati Doctores. Primò dimittendo habitum, de quo vide Fr. Emman. tom. 2. *quæst.* 76. *art.* 6. Filiuc. *tract.* 14. *cap.* 8. *quæst.* 4. *numer.* 133. Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 2. *lib.* 6. *cap.* 8. *nu.* 129. cum *segg.* Barthol. S. Fausto *lib.* 6. *q.* 203. cum *segg.* Campan. *d. c.* 9. *nu.* 6. Sanctarel. *de apostasia cap.* 1. *num.* 6. *et* 7.
5. Secundo proficiscendo ultra mare, sine debita superioris licentia. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 4.
6. Tertio adeundo Curias Principum inconsulto superiore, de quo Soar. *de censur. disp.* 2. *sect.* 5. *num.* 6. Filiuc. *d. cap.* 8. *quæst.* 6. *num.* 140. *et* *segg.* Sayr. *de censur. regular.* 3. *c.* 34. *num.* 27. Bonacin. *de clausura, quæst.* 2. *puncto* 5.
7. Quarto accedendo ad studia non obienta à Prælato facultate. Sayr. *d. lib.* 3. *cap.* 33. *et* *num.* 20. Filiuc. *d. cap.* 8. *q.* 4. *nu.* 146. Sanch. *d. cap.* 8. *num.* 72. cum *segg.* Sanctarel. in *tract.* *de apostasia, cap.* 2. Bonacin. *d. q.* 2. *puncto* 6.
8. Quinto illicitè transeundo ad aliam Religionem, de quo Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 30. *art.* 1. cum *segg.* Azor. *institus. moral. part.* 1. *lib.* 11. *cap.* 16. Less. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 15. Soar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 3. *cap.* 2. Sanch. *d. lib.* 6. *cap.* 8. Sanctarel. *de apostasia*, Bonacin. *d. quæst.* 2. *puncto* 11. & plures per me citati in *collectan.* ad *cap. ne religiosi, de Regularibus.*
9. a. Etiam prætextu ad superiores suos accedendi. Religiosum à superiore suo supra modum vexatum posse à monasterio exire, dummodo id faciat alium Superiorem adeundi gratia, cuius auctoritate ab iniqua vexatione liberetur, nec in apostasia penas incurere resoluunt Nauarr. *commento* 2. *de Regul. num.* 65. *et* *commento* 3. *num.* 51. Aragon. 2. *q.* 69. *art.* 3. Fr. Emmanuel. *quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 30. *art.* 3. *et* 4. Azor. *d. p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 11. *quæstio* 7. *et* 8. Sayr. in *clausi Regia*, *lib.* 12. *cap.* 17. *num.* 40. Coriolan. *de casibus referuntis, part.* 2. *casu* 3. *num.* 19. *et* *casu* 5. *de iudice regulari*, §. 10. *num.* 27. Bonacin. *de clausura, et* *penis eam violantibus impisus, quæst.* 2. *puncto* 11. §. 1. *num.* 9. Octavian. Sparthar. *de modo corrigendi Regulares tract.* 3. *part.* 4. *cap.* 2. *num.* 4. nouissime Tam Burin. *tom.* 3. *de iure Abbatum disp.* 5. *q.* 11. *num.* 79. Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 2. *lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 102. Fagunder. in *quinque Ecclesia præcepta, præc.* 2. *lib.* 8. *cap.* 5. *nu.* 12. Laurent. *de Peirinis de subditio Religioso, tom.* 1. *q.* 1. *de obedient. cap.* 20. in *prim.* quorum plures, præcipue Aragon. asserunt Concil. in *præsenti* intelligi de illo, qui superiorem adit non ex aliqua graui, sed leui, aut leuissima causa, intelligentes opinionem Bañes contrarium sentientis in 2.2. *quæst.* 12. *art.* 1. quando ex tali fuga ad Superiorem sequeretur scandalum, & perturbatio magna Religionis propter ignorantiam causa, qua dictus Religiosus mouerur ad talem fugam.
- A correctione igitur, quam facit Prælatus Regularis, excedendo modum, & transgrediendo regulæ limites, dari appellationem, secus si non excederet, probat text. in *cap. de Priore, de appellat. et* in *cap. licet, de offic. ordinar. Nauarr. cons.* 4. *sub tit.* *de appellat. et* *consil. unic. num.* 6. *de sentent. et* *re iud. et* *cons. unic. num.* 8. *ut lite pend. et* *commento* 3. *de Regul. num.* 51. Fr. Emman. *quæst. regular. tom.* 1. *quæst.* 29. *art.* 2. *et* *tom.* 2. *quæst.* 53. *art.* 10. Quarant. in *summ. Bullarij, verb.* *Archiepiscopi auctoritas, auctor.* 18. *num.* 20. §. quinto, *vers. conclusionem*, Azor. *institus. moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 11. *quæst.* 8. Sayr. *d. cap.* 17. *ex num.* 38. Sigism. Scacc. *de appellat. quæst.* 17. *limit.* 26. *num.* 8. Cened. *canon. var. quæst. lib.* 1. *quæst.* 26. *num.* 22. Fagunder. *d. cap.* 5. *num.* 13. Sanch. in *præcepta Decalogi*, tom. 2. *lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 102. ubi cum Nauarr. Fr. Emman. Azor. & Sayr. *citatis locis*, dicit non obstare Concilium in *præsenti*, quia non interdicit appellationem ad Superiorem, sed recessum à monasterio prætextu ad eundem Superiorem.
- Vnde Sorb. in *compend. priuileg. monac. verb.* *appellare, in suis annotat. circa* §. 1. Fr. Emman. *tom.* 1. *q.* 29. *art.* 1. Coriolan. *d. §.* 10. *num.* 38. Fr. Ioan. à Cruce *de statu Religio. lib.* 1. *cap.* 6. *dub.* 4. Sanch. *d. lib.* 6. *c.* 8. *num.* 107. in *fine*, referunt *decilium de anno* 1587. ut appellatio hoc ordine interponatur à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem.
- Religiosum iuste, ac legitimum iuris ordine seruato in carcerem coniectum non posse fugere, etiam prætextu ad Superiorem suum accedendi, sed teneri ibi permanere etiam ante condemnationem, ubi Prælatus iussit illum stare, resoluunt Caiet. 2.2. *quæst.* 69. *art.* 4. ad 2. Nauarr. *commento* 4. *de Regul. num.* 64. Fr. Emman. *tom.* 2. *q.* 22. *art.* 6. Sayr. *d. lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 8.
- Contra Bañes 2.2. *q.* 69. *art.* 4. existimantem posse fugere non quidem ad vagandum, aut habitum dimittendum, sed ad impetrandam illius penæ veniam à superiore Prælato, vel à Romano Pontifice.

Clausura monialium seruetur, & restitatur ubi violata fuerit, sub pœnis, ut ibi Moniales ex legitima causa quandoque exeant, & ad breue tempus nullus septa monasterij ingredi audeat sine Episcopi licentia, vel superioris, sub pœna excommunicationis. Monasteria Monialium existentia extra vrbes, reducantur intra vrbes, aut oppida.

CAPVT V.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Pius V. super clausura & reformatione Monialium.
- 3 Idem Pius contra Moniales exeuntes à clausura.
- 4 Gregorius XII. circa loca, & alia clausura pertinentia multa edidit.
- 5 Idem reuocat quascunque licentias ingrediendi monasteria Monialium.
- 6 Prælati & alij Monialium curam habentes earum monasteria ingredi non possunt, nisi in casibus tantum necessarijs.
- 7 Gregorius XII. reuocat licentias, & quacunque priuilegia ingrediendi Monialium monasteria.
- 8 Sixtus V. similem reuocationem fecit.
- 9 Paulus V. statuit circa modum utendi facultatibus concessis à Papa ingrediendi, &c.
- 10 Idem reuocauit omnes licentias secularibus mulieribus concessas.
- 11 Episcopus punit tam Regulares, quam seculares delinquentes circa clausuram, vel bonorum administrationem Monialium etiam Regularibus subiectarum.
- 12 Episcopi in omnibus monasterijs Monialium earum clausuram ubi violata fuerit, restituere debent.
- 13 Episcopus potest & debet videre, an clausura seruetur etiam in monasterijs Monialium, quæ Regularibus subduntur.
- 14 Episcopus habet iurisdictionem in Moniales, quæ priuilegio, vel indulto Papæ sunt immunes in ijs, quæ ad clausuram pertinent.

- 15 Moniales exemptæ possunt toties visitari ab Episcopo quoad clausuram quoties ei videbitur expedire.
- 16 Vicarius generalis ex officio potest visitare clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum.
- 17 Suffraganeus Episcopus non potest uti talis visitare clausuram Monialium absque speciali commissione Episcopi.
- 18 Moniales in ciuitate situatas, sed alieno Episcopo subiectas visitare potest Episcopus diœcesis.
- 19 Princeps absque iusta causa hoc auxilium denegantes non peccant, secus magistratus seculares.
- 20 Iudices Ecclesiastici possunt secularibus magistratibus iniungere penam excommunicationis ut præbeant auxilium.
- 21 Magistratus seculares qui.
- 22 Monialibus post professionem non licet exire è monasterio.
- 23 Nec ex causa quæ Episcopo legitima videatur, nisi sit de expressis in iure.
- 24 Moniales an possint è monasterio exire ex alijs casibus similibus, vel vrgentioribus, quàm expressis in const. Pij V.
- 25 Moniales possunt tempore belli à monasterio exire.
- 26 Moniali non potest licentia concedi claustrò egrediendi causa medendi morbo ita periculoso, ut desperaretur salus ea non egressa.
- 27 Abbatissa an possit exire pro præstando iuramento fidelitatis ratione feudi.
- 28 Abbatissa non potest è monasterio exire ut visite adificium Ecclesie an sibi placeat.
- 29 Monialis non potest egredi ut curam nepotum gerat.
- 30 Moniales quando possint transire de licentia superioris de vno monasterio ad aliud.
- 31 Moniales possunt ad aliam Religionem perfectiorem transire.
- 32 Moniali licitus est exitus, quæ dum in proprio monasterio aliqua de causa commodè corrigi non potest, ad aliud monasterium correctionis causa transfertur.
- 33 Monialis, quæ ad eò incorrigibilis est, ut ipsius emendatio in nullo monasterio speretur, eiçi non potest.
- 34 Monialibus licitus est exitus quando auctoritate Prælati totus Monialium Conuentus locum mutat.
- 35 Monialibus conuersis licitum est exire è monasterio ad petendas elemosynas Conuentui necessarias, dum eas per alios commodè petere non possunt.
- 36 Moniales conuersæ quæ ad quæstuum mitti possint.
- 37 Conuersæ non debent per mitti, ut exeant ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam monasterij.
- 38 Conuertitarum in monasterijs, an & quando eis permittatur exire ad quæstuum.
- 39 Moniali non licet post professionem exire è monasterio nisi ex causa cognita & expressè in scriptis approbata per Episcopum.
- 40 Monialibus è monasterio Sedi Apost. aut Regularibus subiecto exire non licet, nisi adsit consensus Barbof. Colect. in Concil. Triad.
- 41 Vicarius generalis Episcopi ex officio potest moniali egrediendi licentiam concedere.
- 42 Moniales è suis monasterijs egredientes, extra casus exceptos sunt ipso iure excommunicatæ.
- 43 Monasterij monialium intra septa ingredi nemini licet.
- 44 Monialium clausuram ingredi nullus potest ad conspergendum aqua benedicta cellas in die Sabbati sancti.
- 45 Monialis nulla emergens intra monasterij septa à quocunque Presbytero seculari, vel Regulari, etiam Confessario exorcizetur.
- 46 Monasterij nomine quid comprehendatur.
- 47 Reges, & Regina non possunt Monialium monasteria ingredi.
- 48 Fæminæ non possunt monasteria Monialium sine licentia ingredi.
- 49 Monasterium ingrediens absque superioris licentia animo habitus Regularis assumendi & profiteri non incurrit excommunicationem.
- 50 Mulieres quæ sunt in discordia cum maritis, debent si sunt in monasterijs Monialium tolerari.
- 51 Mulier quando debeat permitti ingredi monasterium Monialium si timet seuitiam mariti.
- 52 Mulieres nuptæ in monasterijs Monialium recipi non debent.
- 53 Vidua in monasterijs Monialium recipi non debent nisi Moniales fieri velint.
- 54 Matribus licentia ingrediendi monasteria Monialium, præstari non potest ad inuisendas filias mortis proximas.
- 55 Infantes discretione carètes admitti possunt ad claustra Monialium.
- 56 Pueri septennes præsumuntur usum rationis adepti.
- 57 Episcopi, seu eorum Vicarij speciale mandatum habentes possunt concedere facultatem ingrediendi Monialium monasteria etiam Summo Pont. subiecta.
- 58 Prouisor à Capitulo nominatus potest in monasterijs sibi subiectis hanc licentiam concedere.
- 59 Monialium præfecta potest hanc licentiam concedere in casibus repentinis.
- 60 Facultas ingrediendi monasteria Monialium Regularibus subiecta pertinet ad earum superiores Regulares.
- 61 Episcopi ingredientes Monialium monasteria sibi non subdita sine superioris licentia in scriptis, comprehenduntur hoc decreto.
- 62 Monasterium si auctoritate Pont. cuidam soli Prælati Conuentuali subiectum sit, ille solum, & non Generalis, aut Prouincialis licentiam ingressus in id monasterium concedere potest.
- 63 Abbatissa non potest facultatem ingrediendi monasterium concedere.
- 64 Superior iuste potest licentiam generalem concedere Abbatissis concedendi ingressus facultatem.
- 65 Fratribus minoribus interdictus est in sua regula ingressus absque speciali Pape licentia ad monasteria Monialium.
- 66 Licentia Sedis Apostol. exigitur ad ingressum in S. Clara, & Conceptionis monasteria subiecta Ordini Minorum.

- 67 Licentia ingrediendi intra septa monasterij Monialium debet esse specialis.
- 68 Finitur primo actu.
- 69 Extenditur ad foetum obtinentis.
- 70 & verbis expressis debet esse concessa.
- 71 Licentia ingrediendi septa Monialium in scriptis sub peccato mort. habenda est, etiamsi causa ingressus legitima sit.
- 72 Nisi repentina superveniat necessitas.
- 73 Monialium claustra ingredientes sine licentia Episcopi vel superioris in scriptis obtinenda penam excommunicationis incurrit.
- 74 Excommunicatione reservata lata in ingredientes claustra Monialium non comprehenduntur nisi intrantes ex presumptione, & pretextu licentiarum.
- 75 Excommunicatione hac reservata non afficitur ille, qui facultatem ingrediendi habet, sed non ingreditur pretextu illius.
- 76 Censura, & pena contra eos, qui aliquem in monasteria Monialium ingredi faciunt, permittunt, vel amittunt.
- 77 Episcopi & superiores Praelati quando possint ingredi Monialium monasteria.
- 78 Facultas ingrediendi claustra Monialium concedi non potest, nisi ob causam necessitatis.
- 79 Licentiam ingrediendi claustra Monialium obtinens ex causa, qua tunc suberat, sed tempore ingressus cessavit, non est tutus in conscientia ingrediendo.
- 80 Licentiam ingrediendi Monialium monasteria obtinentes ex causa, si ingrediantur pro libito, incurrunnt ipso facto excommunicationem Pape reservatam.
- 81 Necessitas non physice, sed moraliter in presenti decreto accipienda.
- 82 Confessario quando liceat ingredi claustra Monialium.
- 83 Medico quando liceat.
- 84 Superiori causa visitationis quando sit licitus ingressus.
- 85 Monasteria Monialium licitum est introire pro aliquo opere exercendo, quod commodè extra monasterium fieri non potest.
- 86 Baiuli iustam ingressus causam habent.
- 87 Abbatisse ad electionem licitus est superiori ingressus in monasterium quoties magna subornationis suspicio est.
- 88 Femine intra Monialium monasterium licite introritti possunt in obsequium, & famulatum Monialium.
- 89 Collectori Portugaliæ licet licentiam concedere introducendi mulieres in monasterio Monialium pro earum servitio.
- 90 Ancilla laice non dantur in communi Monialibus S. Clare.
- 91 Ancilla non datur pro educandis.
- 92 Puellarum ingressus in monasterium Monialium licitus est educationis gratia.
- 93 Puellæ in monasterijs educationis causa recipi non possunt minores septennio, & maiores vigesimo quinto.
- 94 Puella post preteritum tempus 25. annorum, intra quod in monasterio morari conceditur educationis causa nullam censuram incurrit.
- 95 Conditiones quæ sint necessariae ad puellas in monasterio Monialium educationis gratia collocandas.
- 96 Puella recipi non possunt educationis causa in monasterijs Monialium, nisi præcedat omnium consensus.
- 97 Moniales in eorum monasterijs quædo puellas educationis causa recipere possint.
- 98 Iudex, alique viri possunt monasterium Monialium ingredi ad expellendum malefactorem.
- 99 Monasteria Monialium ex iusta causa & licentia ingredientes peccat mort. & censuris afficiuntur si finito ministerio statim non egrediantur.
- 100 Monasteria Monialium frequentare interdictum est omnibus.
- 101 Collocatoria communia ubi retinenda.
- 102 Religiosi accedentes ad monasteria Monialium incurrunnt penas priuationis officiorum, vocis actiue & passivæ, ipso facto incurrendæ.
- 103 Regulares cuiuscunque Ordinis prohibentur accedere ad monasteria Monialium ad colloquendum cum eis.
- 104 Regulares reperti absque licentia cum Monialibus alloqui qualiter puniuntur.
- 105 Vicarius Fratrum absque Apostol. Sedis licentia Moniales alloquens incidit in penas.
- 106 Episcopi licentiam dare valent Religiosis alloquendi Moniales servatis certis regulis.
- 107 Subcollector absque Ordinarij licentia alloquens cum Monialibus potest excommunicari.
- 108 Monialium patres, fratres, & filij ut eadem alloquantur in temporibus non prohibitis, licentiis non indigent.
- 109 Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia non incidunt in penam excommunicationis quam Episcopus suo edito proposuit.
- 110 Moniales exemptæ alloquentes cum viris contra prohibitionem Episcopi non possunt ab eo puniri.
- 111 Moniali litteras scribens & mittens, an incidat in censuram comminatam ab Episcopo aduersus euntes in monasteria Monialium.
- 112 Excommunicatio Episcopalis aduersus adeuntes monasteria Monialium comprehendit accedentes ad exempta.
- 113 Licentiam alloquendi Moniales Regularibus subiectas an dare possit Episcopus.
- 114 Doctores de clausura monasteriorum virorum quoad ingressum seminarum, agentes.
- 115 Horti & prata Religiosorum comprehenduntur sub clausura.
- 116 Monasteria Monialium intra vrbes, & oppida frequentia reducenda.
- 117 Translatio Monialium ad Vrbes quomodo faciendæ.
- 118 Moniales ab vno monasterio in recenter erectum non transferuntur nisi obrenta à Sede Apostol. vel à Congreg. speciali facultate.
- 119 Moniales quando transferri possint in monasteria nouiter erecta.

Bonifacii. Octavi constitutionem, a qua incipit, Periculoso, renouans sancta Synodus, vniuersis Episcopis, & sub obestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis eterne, precipit, vt in omnibus monasterijs, sibi subiectis, ordinaria, in alijs vero Sedis Apostolicæ Auctoritate clausuram Sanctimonialium vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maxime procurent, inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione postposita compellentes, & innuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Quod auxilium vt præbeat omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, omnibus & magistratibus secularibus iniungit. ^b Nemi autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, & nisi ex aliqua legitima causa, i ab Episcopo approbanda, indultis quibuscumque & Priuilegijs non obstantibus. ^c Ingredi autem intra septa monasterij nemini liceat, & cuiuscumque generis, aut conditionis, v sexus, & vel etatis fuerint, o sine Episcopi, & vel Superioris licentia, & in scriptis obteata, & sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. ^d Dare autem tantum Episcopus, & vel Superior licentiam debet & in casibus necessarijs, neque alius vlllo modo possit, etiam vigore cuiuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. ^e Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia vrbs, vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus sine vlla sæpe custodia sunt exposita, curent Episcopi, & alij superiores, si ita videbitur expedire, vt Sanctimonialia ex ijs ad noua, vel antiqua monasteria intra vrbes, vel oppida frequentia reducantur, & innuocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij secularis. Impedientes vero, non obedientes, per censuras Ecclesiasticas parere compellant.

^a Cap. periculoso, de stat. mon. in 6. de cr. l. 6. de stat. reg. c. 11.
^b Conc. Cabilonen. c. c. 57. 61. 63.
^c Concil. Martiscon. c. 2. c. c. Arc. c. 7.
^d Cap. diffinitimus 18. q. 2. c. periculoso, de statu mon. in 6.

1. **V**ide Nauarr. in man. cap. 27. num. 18. & in cap. non dicitur 12. quest. 1. num. 51. & num. 72. & in commento 4. de Regularibus num. 39. Fufc. de visitat. lib. 2. cap. 18. Iacob. de Grass. in aureis decis. part. 1. lib. 4. cap. 23. num. 6. eum segg. Azor. institut. moral. part. 1. lib. 12. cap. 8. à princip. Zerol. in praxi Episcopi, part. 1. verb. Moniales. §. 3. & §. 16. Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. quest. 2. artic. 7. Franc. Leo. in thesaur. fori Ecclesiast. part. 2. cap. 1. num. 47. cum segg. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 4. collect. 820. & in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 645. in 1. edit. alias resolut. 531. in 2. edit. Campan. in diuersor. juris canon. rubr. 12. cap. 16. num. 18. Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 6. cap. 15. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religionibus num. 100. cum segg. Boet. Epo ad cap. monasteria 8. num. 1. de vita & honest. cleric. Tamburin. de iure Abbatissarum disput. 21. cum segg. Lezana in summ. quest. Regul. cap. 25. Marcell. Vulp. in praxi iud. fori Eccles. cap. 4. Portel. in dub. Regul. verb. clausura Monialium, Gauant. in man. Episcop. ead. verb. Victorel. de origine & clausura Monialium. Nouar. in lucerna Regul. verb. clausura, & verb. licentia, Lauret. de Franchis de controuers. inter Episcop. & Regul. q. 6. vers. 15. Laurent. de Perinis in constit. sui Ordinis Minorum, constit. 6. Pij V. ex num. 1. Hieron. Venero, y Leyua in examine Episcop. lib. 6. cap. 22. Bonacin. de clausura, & panis eam violantibus impositis, q. 4. Galarza in opusculo de clausura Monialium, metipsum de officio, & potest. Episcopi, part. 3. allegat. 102.
2. **P**ius V. in sua constit. incip. Circa pastoralis, sub dat. 4. Kal. Ianij 1566. super clausura, & reformatione Monialium cuiuscumque Ordinis Bonifacii V. I. I. constitutionem in cap. periculoso, de statu Regul. lib. 6. & Concil. Trid. decretum in præsentem renouauit, quam refero Ego ipse d. alleg. 102. num. 13. & Laurent. de Perinis d. tom. 1. constit. sui Ordinis Minim. constit. 6. Pij V.
3. **I**dem Pius V. aliam edidit constitutionem incip. Decorij, sub dat. Kal. Februarij 1569. contra Moniales exeuntes à clausura, nisi in quibusdam casibus, easque comitantes, vel receptantes, & contra superiores exeundi licentiam concedentes, nisi in casibus in ea expressis, est in Bullario nouo tom. 2. Constit. eiusd. Pont. pag. 185. & referet Quarant. in summ. Bullarj verb. monasteria Monialium, pag. 450. & Ego ipse d. allegat. 102. num. 14.
4. **G**regorius XIII. in sua Constit. incip. Deo sacris, sub dat. 3. Kal. Ianuarij 1572. circa loca, & alia clausuræ pertinentia multa edidit, quam referet Quarant. d. verb. monasteria Monialium, pag. 443. & de ea meminit Sanch. d. lib. 6. cap. 15. num. 6.
5. **I**dem alia sua Constituit. incip. Vbi gratie, sub dat. Idibus Ianij 1572. reuocat quascumque licentias ingrediendi monasteria, & loca Monialium, & viciorum cuiuscumque Ordinis, & prohibet vt licentijs ab Episcopis, vel superioribus concessis pro casibus necessarijs, nisi in necess.

sitibus vrgentibus, est in Bullario nouo tom. 2. constit. 28. eiusdem Pontificis pag. 395. referet Quarant. d. verb. monasteria Monialium pag. 447. & seg. & Ego ipse d. alleg. 102. num. 33.

Idem alia sua constitutione incip. Dubijs, sub dat. 23. Decembris 1581. declarauit, quod etiam Prælati, & alij Monialium curam habentes earum monasteria ingredi non possint, nisi in casibus tantum necessarijs, est in Bullario nouo tom. 2. constit. 28. eiusdem Pontif. & referet Quarant. d. verb. monasteria Monialium pag. 447.

Idem alia sua constitutione incipien. Qua sanctimonialium, sub dat. 8. Septembris 1584. similem generalem prædictarum licentiarum, & quorumcumque priuilegiorum reuocationem fecit, quam refero d. allegat. 102. num. 34.

Sixtus V. in sua constit. incip. Sanctimonialium, sub dat. 5. Ianuarij 1589. similem aliam etiam generalem reuocationem fecit omnium licentiarum quatumcumque ingrediendi monasteria, & ibi permanendi mulieribus secularibus cuiuscumque status, & conditionis existentibus, etiam Comitissis, Marchionissis, & Ducissis concessarum.

Paulus V. in sua constit. incip. Facultatum, de qua in Bullario nouo tom. 3. constit. 52. eiusdem Pont. statuit circa modum vtendi facultatibus concessis à Romanis Pontificibus ingrediendi monasteria Monialium, ac declarauit, & ordinauit, quod nulla persona cuiuscumque gradus, & conditionis existat, vigore licentiarum plura monasteria pluribus vicibus ingrediatur, sed quod licentia huiusmodi respectu vniuersorū, non autem aliquorū, vel singulorum monasteriorum suffragentur, ita vt cui bis in anno, seu amplius plura monasteria ingredi conceditur, bis, vel amplius tantum vniuersa, non autem eorum aliqua, vel singula ingredi liceat, etiam si prædicta monasteria in diuersis ciuitatibus, terris, diocesis, & locis existant.

Idem alia sua constit. incip. Monialium, sub die 10. Iulij 1612. reuocauit omnes licentias ingrediendi monasteria Monialium secularibus mulieribus, etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus, est in Bullario nouo tom. 3. constit. 74. eiusdem Pontificis, & de illa meminit memoriale clericor. num. 9. cap. 12.

Gregorius XV. in sua constit. de exemptionibus priuilegijs, incip. Inscrutabili, sub dat. 9. Februarij 1622. inter alia circa hanc materiam sic loquitur. Adhuc tam seculares, quam Regulares huiusmodi nullis priuilegijs, & exemptionibus tueri se possint, quominus si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum ab Episcopo loci similiter, tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant. Hactenus Gregorij constitutio, super qua sacra

- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.

Illustrissimorum Cardinalium Congreg. Concilij Tridentini interpretum postea censuit illam in supradictis verbis habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantum, & cum populi scandalo, quam declarationem apud Typographiam R. Cameræ Apostolicæ impressam vidi.

S. D. N. Urbanus VIII. suo Motu proprio incip. *Sacrofanctum, Apostolicum ministerium, sub dat. 27. Octobris 1624.* similes edidit reuocationes.

¶ *Qua incipit, Periculoso, &c.* Vide Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. in nouitas, constit. 15. pag. 134. cum seqq. vbi innouatur cap. periculoso, de statu Regul. lib. 6. per decretum Concilij in presenti, & vnum ac alterum optimè declaratur.

¶ *Sub obestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis aeterna.* Dummodo id agerent quod possent, & quod tempus, locus, aut pertinacia Monialium permitterent. Ita Stephan. VVeyms d. *constitut. 15. numer. 15. pag. 149.*

12. ¶ *Vt in omnibus monasterijs, &c.* Vide Cochij. de iurisd. ordin. in exemptos p. 2. q. 45. num. 15. & 81. Campan. in diuers. iur. Canon. rubr. 12. c. 13. num. 38. Sanch. in *præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 15. ex num. 20.* Bonacin. de clausura. *quest. 1. puncto 2. metipsum d. alleg. 102. ex nu. 3.* Steph. VVeyms d. *constit. 15. num. 9.*

13. Episcopum posse, & debere videre, an clausura feruetur non solum in monasterijs sibi subiectis, sed etiam in monasterijs Monialium, quæ Regularibus subduntur, & non posse ab ipsis Regularibus impediri quominus ad hunc effectum ea visitet, quoties id expedire iudicauerit, referunt decimum Galet. in *margarita casuum conscientie, verb. clausura 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Moniales §. 4. & §. 8. vers. 4.* Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 44.* Ego ipse d. *alleg. 102. numer. 7.* Tamburin. de iure Abbatissarum *disput. 24. q. 9. num. 4.* Nouar. in *lucerna Regul. verb. clausura num. 4.* Et nouissime in *vna Colimbrien. die 26. Maij 1640. sacra Congregat. Concil. censuit Episcopum Colimbriensem vti Sedi Apostol. delegatum potuisse quoad clausuram monasteriorum Monialium Conuentus de Cellas Ordinis Cisterciensis Regularibus eiusdem Ordinis subiectum visitare, etiam assumpto secum Vicario generali, & Confessario eorundem Monialium, Monialesq; ipsas in us. qua ad eandem clausulam pertinet, examini subijcere, semotis etiam suspicione violata clausura, ac quacumque Superiorum Regularium negligentia, ipsiq; inconsultis, & irrequisitis. Ac insuper eandem Episcopo licuisse Rectorem Collegij dicti Ordinis, ex supradicta causa inobedientem declarare in panam excommunicationis, ac alias comminatas incurrisse. I. Cardin. Pamphilius.*

14. Et habere Episcopum iurisdictionem in Moniales, quæ privilegio, vel indulto Pape sunt immunes in ijs, quæ ad clausuram, & spiritualium rerum curam pertinent, assentit resolutum Armendar. in *addit. ad recopil. legum. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 95.* quem refero Ego ipse d. *alleg. 102. num. 4.*

15. Et huiusmodi Moniales exemptas posse toties visitari ab Episcopo quoad obseruantiam clausuræ, quoties ei videretur expedire, tenet Galet. in *d. Margarita casuum conscientie, verb. Moniales 3.* citatus per me d. *alleg. 102. num. 5.* & faciunt quæ Armendar. *dict. lib. 1. tit. 6. l. 3. de visitat. quoad Cauonicos num. 18.* etiam sine presentia suorum superiorum, vt per Sellium in *selectis Canon. cap. 8. nu. 25.* vbi refert ita decisum in *Vorellen. 22. Aprilis 1617.*

16. Facultas visitandi clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum tributa Episcopo transit in Vicarium generalem non habentem ad id speciale mandatum, ex *Sel. d. cap. 8. num. 27.* vbi attestatur sic resolutum sub die 13. Maij 1628.

17. Suffraganeus Episcopus vti suffraganeus non potest visitare clausuram Monialium absque speciali commissione, & mandato Episcopi, cum non habeat exercitium iurisdictionis, nisi sibi tribuatur ab Episcopo, sed tantum vsum Pontificalium in diocesi, ex *Sel. loco citato, vbi dicit decisum sub die 11. Maij 1630.*

18. Moniales in ciuitate situatas, sed alieno Episcopo subiectas, visitari debere ab Episcopo diocesis, sicut alias Moniales subiectas Regularibus, dicit decisum Ga-

let. in *margarita casuum conscientie, verb. Monialis 4.* quem refero Ego ipse d. *alleg. 102. num. 6.*

Contra Sanch. d. *lib. 6. cap. 15. num. 21.* Ludou. Miranda de *sacris Monialibus q. 2. art. 14. num. 3.* & Bonacin. d. *q. 1. puncto 6.* existimantes non posse Episcopum ad clausuram cogere Moniales exemptas ab eis, nec illis licere intrare huiusmodi monasteria exempta, Prælatique Regularibus subiecta, etiam prætextu videndi, an violata ibidem fuerit clausura, nisi solummodo in casu, quo publicè constaret illam esse violatam.

¶ *Inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio, &c.* Princeps absque causa iusta hoc auxilium denegantes minime peccare, hoc solo Concilij Trid. decreto attempo, quos solum hortatur, secus de magistratibus secularibus, quos grauissimo præcepto sub excommunicationis latae pœna id auxilium impendere iubet, docent Nauarr. *comment. 4. de Regular. num. 46. vers. ex quibus nota.* Sanch. d. *lib. 6. cap. 15. num. 22.* Bonacin. d. *tract. de clausura q. 1. puncto 6. num. 2.* & puncto 7. num. 4. in fine.

¶ *Et sub excommunicationis pœna.* Iudicet ecclesiasticos posse omnibus magistratibus secularibus iniungere pœnam excommunicationis, vt præbeant auxilium brachij secularis, assentit Franc. Leo in *thesauro fori ecclesiast. part. 2. cap. 1. num. 47. in fine.*

¶ *Magistratibus secularibus.* Quinam sint isti magistratūs seculares, tradunt Mari. Alter. de *cenfur. vbi de Bulla in Cœna Domini, lib. 5. disp. 2. e. 1. col. 2. vers. Magistratus*, Duard. in *Bullam Cœna Domini cap. 19. q. 2. num. 2.* Bonacina de *clausura. & panis eam violantibus impositis quest. 1. puncto 7. num. 4.*

¶ *Nemini autem Sanctimonialium, &c.* Vide Nauarr. in *cap. statutum 19. quest. 3. num. 47.* Fusc. de *visitat. lib. 2. cap. 18. ex num. 17.* Gutier. *Canon. lib. 1. cap. 14. ex num. 1.* Cened. ad *Sextum collect. 31. AZOR. in sit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 8. q. 3. latè Fr. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 5. dub. 2. cum seqq.* Sanch. in *præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 15. nu. 24. cum multis seqq.* Bonacin. d. *tract. de clausura q. 1. metipsum d. alleg. 102. nu. 15. cum seqq.* Steph. VVeyms d. *constit. 15. num. 17. cum seqq. pag. 150. & seq.* Rota coram Duran. *decis. 359.* vbi quod Monialis, quæ monasterio exiit, compelli debet sub censuris ad illud redire, prout etiam monasterium ad eam recipiendam.

¶ *Nisi ex aliqua legitima causa.* Non intellexisse quamcunque quæ Episcopo legitima videtur, sed causas expressas in *cap. periculoso, in princ. de statu regul. lib. 6.* quod innouare prorsus intendebat, aduertit Sanch. d. *c. 15. nu. 31. in fine.* & in *d. cap. periculoso.* Bonifacius proposuit hanc, vide licet si periculum morbi subfit, putà pestis, lepre, epidemie, vel similis, propter quod non possit tutò cum alijs in monasterio commorari, vel si periculum subfit scandali, incendij, vel aliud simile, nam & in hoc ponit legitimam causam è monasterio egrediendi, ita Stephan. VVeyms d. *const. 15. num. 18. pag. 150. in fine.* Pius autem V. in suo Motu proprio, incip. *Decorati*, declarauit magnum incendium non excludi in eo text. cum causis ibi expressis sit simile, immo multo vrgentius, in hac verba, *Ordinamus nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumve Monialium de cetero, etiam infirmitatis, seu aliorum monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve consanguineorum visitatorum, aliave occasione, & prætextu, nisi ex causa magis incendij, vel infirmitatis, lepra, aut epidemie, &c. à monasterijs exire, sed nec in prædictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere.* Nomine Epidemie debere intelligi non solum ea, quæ verè pestis est, sed etiam simplicem epidemiam, resoluunt Sanch. in *præcepta Decalogi lib. 6. cap. 15. num. 35.* Villalob. in *sum. part. 1. tract. 35. diffin. 45. num. 2.* Hieron. Roder. in *compend. quest. regul. resol. 98. num. 19.* Sel. in *selectis Canon. cap. 15. num. 4.* vbi refert sacram Congregationem Episcoporum ita rescipuisse Nuncio Hispaniarum 8. Nouembris 1594. *Lezana in sum. quest. Regul. cap. 25. num. 20.* Diana *moral. resol. p. 2. tract. 1. miscel. resol. 23.* Ego ipse d. *alleg. 102. num. 23.*

¶ *Vtrum autem Moniales possint è monasterijs exire ex alijs casibus similibus, vel vrgentioribus?* Affirmant Nauarr. *commento 4. de Regularibus num. 48.* & in *cap. statutum 19. q. 3. num. 49.* Fr. Emman. *quest. regul. tom. 1. q. 34. art. 3.*

art. 3. paulo post princ. & art. 5. AZOR. d. part. 1. lib. 12. cap. 8. q. 1. vers. tertio, Llam. in methodo curat. in append. §. 10. Fr. Ioan. à Cruce de statu relig. lib. 1. cap. 5. dub. 4. Sanch. d. lib. 6. cap. 15. num. 37. Ego ipse d. alleg. 102. ex num. 16. & me citato in illo loco Bonacin. d. tract. de clausura q. 1. puncto 9. num. 6. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori eccles. cap. 4. num. 11. Lezana in sum. quest. Regular. c. 25. num. 20. vers. probabile etiam, Diana moral. resolut. p. 2. tract. 1. miscel. resolut. 23. Doctor Sotus Medicus Matritens. in speciali tractatu Hispanica lingua conscripto, porque causas de infirmitatibus puden las monias salir de sus Couentos, Nouar. in lucerna Regul. verb. clausura num. 12. cum seqq.

Contra Collect. Compend. Mendicant. verb. clausura Monialium, num. 5. vers. quaritur utrum minister generalis, Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 18. num. 17. Boll. in OEconom. Canon. class. 3. cap. 4. num. 10. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 14. Cened. ad Sextum collect. 3. 1. num. 2. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Moniales §. 16. vers. secundo, & part. 2. eodem verb. in fine, addit ad Nauarr. conf. 70. in fine, de Regularib. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. §. 545. in 1. edit. alias resolut. 541. in 2. edit. Fr. Ludou. Mirand. de sacris Monialibus q. 3. art. 4. Campan. d. rubr. 12. cap. 16. num. 22. existimantes casus exceptos in d. Motu proprio Pij V. incip. Decori, non extendi ad casus similes, vel vrgentiores.

25. Moniales posse tempore belli è monasterio exire, seque in locum tutum recipere, dum bellum contra hereticos, aut infideles geritur, periculumque est, vt nisi Moniales monasterio egrediantur, graui damno afficiantur, resoluunt AZOR. dicit. part. 1. lib. 13. cap. 8. q. 1. ad fin. vers. tertio queres, Gutier. d. cap. 14. num. 9. Nauarr. d. comment. 4. num. 48. Sanchez d. cap. 15. num. 44. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 7. Contra Zerol. d. verb. Moniales §. 16. dub. 2.

26. Moniali non posse licentiam concedi claustro egrediendi causa medendi morbo ita periculoso, vt desperaretur salus ea non egressa, nisi motibus adeo contagiosus esset, vt in reliqua serperet, tenent Gutier. d. cap. 14. ex num. 7. Fr. Ludouic. Miranda de sacris Monialibus q. 4. art. 4. Cened. d. collect. 21. num. 2. Fr. Emman. d. tom. 1. quest. 49. art. 3. Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. Moniales, in fine, Sanch. d. cap. 15. num. 39. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 18. Tamburin. de iure Abbatissarum dispus. 20. questione 3. Diana moral. resolut. part. 5. tract. 3. resolut. 137. Ego ipse dicit. alleg. 102. num. 21. in fine.

Contra Nauarr. d. commento 4. num. 49. & seqq. AZOR. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. q. 1. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 9. num. 9. Laur. de Perimis tom. 3. priuileg. in addit. ad constit. Pij V. cap. 6. num. 3. existimantes posse Moniali licentiam concedi claustro egrediendi causa medendi morbo ita periculoso, vt desperaretur salus ea non egressa.

27. Abbatissam, vel Priorissam, qua propter feudum tenentur prestare iuramentum fidelitatis alicui domino seculari, si illud per procuratorem prestare nequit, posse cum honesta societate exire, modo statim prestito iuramento, reuertatur, probat text. in c. 1. §. verum, de statu Regul. lib. 6. docent Sanch. d. c. 15. num. 51. Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 9. aduertentes in hoc casu superioris licentiam petendam esse, quod si nulla causa ductus illam denegat, hoc consilio posse auctoritate iuris Abbatissam egredi.

28. Abbatissam non posse è monasterio exire, vt visitet ædificium Ecclesie, nisi ubi placeat, vel vt cementariis significet qua forma construendum sit, resoluunt Sanch. d. cap. 15. num. 52. Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 3.

29. Monialem non posse egredi, vt curam nepotum suorum gerat, etiam si nepotes omnibus alijs propinquis destituti sint, referunt decisum Armendar. in addit. ad resolut. legum Nauarræ, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 105. Campan. d. cap. 16. num. 22. prope fin. Ego ipse d. alleg. 102. num. 27. Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 4. vbi nu. 5. subdit Monialem egredi non posse ad parentes consanguineos, aut alios infirmitatis causa, seu alio preteritu visitandos.

30. Moniales posse transire de licentia Superioris de vno monasterio ad aliud, vel causa noue fundationis, seu correctionis, vel reformationis, aut præfectionis, tradunt Nauarr. in dicit. cap. statimimus, numero 48. & conf. 57. numero 6. de Regul. Fr. Emman. dicit. tom. 1. quest. 49. art. 5. Sanch.

d. cap. 15. ex num. 46. Armendar. d. l. 7. de Relig. num. 101. Zerol. d. part. 1. verb. Moniales, §. 16. & part. 2. eod. verb. dub. 8. & 12. Anton. Ricciul. de iure personarum extra gramium Ecclesie existentium, lib. 5. cap. 5. num. 11. Bonacin. d. puncto 9. num. 10. Portel. in dub. Regular. verb. clausura Monialium num. 20. & 21. Diana moral. resolut. tract. 2. de dub. Regul. resolut. 99. & 127. Castellin. de elect. cap. 17. num. 6. Gauant. in man. Episcop. var. clausura num. 14. Tamburin. de iure Abbatissarum disp. 21. quest. 1. cum seqq. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori eccles. cap. 4. num. 11. in fine, Lezana in sum. quest. Regular. cap. 25. nu. 20. in fine, Ego ipse d. alleg. 102. num. 25. aduertentes ad hoc tutius esse recurrere ad Sedem Apostolicam.

31. Moniales posse ad aliam Religionem perfectiorem transire docent Tapia, Zerol. Fr. Emman. & alij, quos refert Sanch. d. lib. 6. cap. 7. num. 6. quibus adde Anton. Ricciul. d. lib. 5. cap. 5. à princ. vbi ex num. 4. subdit, neque Concil. Trid. neque constitutionem Pij V. prohibuisse hanc translationem, Bartholæ S. Fausto d. lib. 5. q. 327. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 11. metipsum ad c. licet 18. num. 3. de Regul. contra Azor. d. part. 1. lib. 13. cap. 8. quest. 1.

32. Moniali licitum esse exitum, qua dum in proprio monasterio aliqua de causa commodè corrigi non potest, ad aliud monasterium correctionis causa transferunt, tenent Sanch. d. lib. 6. c. 15. num. 47. Ludouic. Miranda de sacris Monialibus q. 3. art. 2. vers. quartus casus, & art. 3. Bonacin. d. q. 1. puncto 9. num. 13. Tamburin. vbi supra disp. 21. q. 3. Ego ipse in collect. ad c. vlt. de Regularib. num. 16. Et quod locorum Ordinarij, vel superiores Regulares vno monasterio in aliud transferre possunt Monialem sibi subiectam ex causa seditionis, vel incorrigibilitatis, aut criminis perpetrati, tradit Sel. d. cap. 8. num. 29. asserens ita resolutum per S. Congr. Episcop. 27. Maij 1603.

33. Vtrum Monialis, qua adeo incorrigibilis est, vt ipsius emendatio, & correctio in nullo monasterio speretur, eijsi possit? Negatiue censuit Rota in Vlixbonen. monasterij 19. Nouembris 1625. coram R. D. meo Cocchino Decano, & me citato docet Bonacin. d. puncto 9. num. 14.

Contra Sanch. d. lib. 6. cap. 9. num. 6. existimantem talem Monialem in rigore eijsi posse.

34. Monialibus licitum esse exitum quando auctoritate Prælati totus Monialium Conuentus locum mutat, resoluunt Fr. Emman. tom. 1. quest. 49. art. 5. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. nu. 53. Ludou. Miranda de sacris Monialibus, quest. 3. art. 2. vers. sextus, Bonacin. d. puncto 9. num. 8. Ego ipse d. alleg. 102. num. 27.

35. Monialibus conuersis licitum esse exire è monasterio ad petendas elemosynas Conuentui necessarias, dum eas per alios commodè petere non possunt, seruatis conditionibus præscriptis in Motu Pij V. incip. Circa pastoralis, & in alio Gregorij XIII. incip. Deo sacris, tenent Bonacin. d. quest. 1. puncto 9. num. 15. vbi nu. 16. subdit Moniales conuersas posse adhuc ob receptam consuetudinem recipi, & ad professionem admitti, & citat pro se Sanch. d. cap. 15. num. 59. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19. Fr. Emman. tom. 1. quest. 44. artic. 4. col. 3. vers. secunda assertio, contra Nauarr. & Ludouic. Miranda de sacris Monialibus, quest. 1. art. 6.

36. Conuersæ Moniales ad quaestandum mitti possunt, si aliter Moniales sustentari non possint, dummodo ad minus 40. ætatis annum excedant, non sint pulchre, nec modo aliquo extra monasterij clausuram pernoscant, & in istis monasterijs, qua nisi dictas Conuersas ad quaestandum mittant, manuteneri non possunt, deinceps puellis monasticum habitum non tradit, nec educationis causa illæ in eis introduci possunt absque Sedis Apostolicæ speciali licentia, ita Aldan. in compendio canonic. resolut. lib. 2. tit. 10. num. 2. vbi tenet, quod ita censuit sacra Congregat. Episcop. in Bononiens. 14. Aprilis 1615.

37. Conuersæ non debent permitti vt exeant, aut videri se sinant, ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam monasterij, sed id muneris alteri extra clausuram degenti committatur, ex Aldan. d. tit. 10. num. 4. vbi refert decisum sub die 20. Septembris 1594.

38. Conuertitarum in monasterijs, dummodo ita pauperes existant, vt nisi Moniales ad quaestandum transmittant, aliunde commodè sustentari nequeant, permittendum

- dum ad quaerendum exire, dummodo ad minus 40. earum aetatis annum excedant, non sint pulchrae, nec modo aliquo extra monasterij clausuram pernoscant, ita Aldan. d. tit. 10. num. 5. referens sic decisum in d. Bononien.
39. *Ab Episcopo approbanda.* In scriptis scilicet, definiit Pius V. praedicto Motu proprio, incip. *Decori*, ubi, ex causa cogita, & expresse in scriptis approbata, cuius auctoritate ita resoluunt Miranda d. q. 3. art. 6. conclus. 2. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 9. num. 16. Bonacina d. puncto 8. num. 4. vbi nu. 5. subdit licentiam non tenere, si solo verbo detur.
40. Monialibus igitur e monasterio, Sedi Apostolicae, aut superioribus Regularibus subiecto, exire non licere, nisi ad sit consensus communis Episcopi dioecetani, & superioris Regularis, si illi subiecta existant, ita ut si illae, quae potestati Regularium subijciuntur, sine Bulla & licentia Ordinarij egressa fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & alia Iuris remedia debent ipsae, & earum Superiores (de quorum licentia e monasterio fuerint egressa) ab eodem Ordinario puniri, non obstantibus quibuscunque privilegijs, referunt decifum Campan. d. rubr. 12. cap. 16. num. 22. prop. finem, Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 19. pag. 51. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarrae lib. 2. tit. 18. l. 7. num. 103. Ego ipse d. alleg. 102. num. 28. prop. fin. Ioan. Sanc. in select. disp. 50. num. 25. vers. obiter, vbi aduertit diuersam ponit per Concilium licentiam ad exitum e monasterio, & licentiam ad ingressum, quia ad exeundum videtur Concilium necessario requirere licentiam Episcopi, nec satis esse licentiam alterius Superioris, cui subiaceat monasterium, ad ingrediendum vero Episcopi licentiam desiderari si ei subiaceat, vel alterius Superioris tantum, cui monasterium subditur.
- Contra Nauarr. consil. 6. incip. *An Generalis*, sub num. 6. de statu Monach. & commento 4. de Regularib. num. 60. vers. tertio. Fr. Emman. tom. 1. quaest. 49. artic. 3. Ludou. Miranda de sacris Monial. quaest. 3. art. 6. conclus. 1. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 9. num. 13. Bonacina d. quest. 1. puncto 8. num. 1. Lezana d. c. 25. num. 21. Tambur. d. disp. 20. quaest. 6. Azor. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. quaest. 1. Sanchez d. lib. 6. cap. 15. num. 28. existimantes Moniales in casibus exceptis posse exire e monasterio, absque vilo conscientiae scrupulo cum sola licentia suorum Generalium, aut Prouincialium Praelatorum, quibus fuerit subiecta, sine vlla alia approbatione Episcopi secularis, & afferentes in Hispania solum Superioris licentiam esse necessariam.
41. Vicarium generalem Episcopi, absque speciali eius commissione, hanc egressus Monialis e monasterio licentiam concedere posse tuncur Llamas d. quaest. 1. puncto 8. num. 3. Ego ipse d. alleg. 102. num. 28. prop. fin. extendentes ad vicarium Capituli Sede vacante. Sanchez d. cap. 15. num. 30. Victorel. de originae & clausur. Monial. §. an solus Episcopus, Tambur. d. disp. 20. quaest. 5.
42. Moniales e suis monasterijs egredientes, extra casus exceptos, ipso iure esse excommunicatas excommunicatione maiori latae sententiae Summo Pontifici reseruata, & in eandem incurrere Praelatos eisdem exeundi licentiam quocunque modo concedentes, necnon & ipsas comitantes, ac personas illarum receptatrices, censuit Pius V. in d. sua constit. incip. *Decori*, & tradunt Nauarr. in d. cap. statumimus, num. 57. Zerol. p. 1. verb. *Moniales*, §. 16. dub. 1. Azor. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. quaest. 1. vers. tertio quares, Fr. Ludou. Miranda d. q. 3. art. 6. Sanch. d. cap. 15. num. 72. Bonacina d. q. 1. puncto 8. num. 6. Ego ipse d. alleg. 102. num. 29. & 30. resoluentes supra dictam penam contra recipientes & concomitantes praedictas Moniales egredientes e suis monasterijs non videri comprehendere illos, qui compassione quadam naturali in extrema, vel graui necessitate id faciunt.
43. *Ingressi autem intra septa.* &c. Vide Concil. Bracharen. IV. q. 5. cap. 5. de Monialib. Auiles ad cap. 1. Prator. fol. 50. num. 29. Lael. Zech. de casib. reseru. cas. 10. in princip. Fusc. de visit. lib. 2. cap. 18. ex num. 24. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 1. cum segg. & quaest. 47. art. 4. cum segg. Azor. d. p. 1. lib. 13. cap. 8. quaest. 6. Fr. Ioan. de la Cruce de statu Relig. lib. 1. cap. 5. dub. 2. Frane. Leo in thesauro fori ecclesiast. p. 2. cap. 1. num. 52. Nauarr. in cap. statumimus 19. q. 3. ex num. 59. Ludou. Beta respons.
- casuum conscient. p. 1. casu 30. Quarant. in sum. Bullar. verb. *monasteria Monialium*, Aloyf. Rice, in praxi verum fori eccles. decif. 648. in 1. edit. alia resolut. 544. in 2. edit. Campan. in diuers. iuris canon. rubr. 12. cap. 16. ex num. 24. Sanchez in praep. Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 16. Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarrae lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religionibus ex num. 106. Fr. Ludouic. Miranda post. man. Pralat. in pract. de sacris Monialib. q. 2. & 4. Vgolin. de offic. Episcopi, cap. 21. §. 1. Bonacina de clausura, & penis eam violantibus impositis, q. 4. met ipsum d. p. 2. alleg. 102. num. 32. cum segg. Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 23. cum segg.
44. Monialium clausuram ingredi nullus potest ad conspergendum cellas Monialium, aut alia loca aqua benedicta in die Sabbati sancti, aut quolibet alio tempore, vt per Aldan. d. tit. num. 25. vbi refert ita resolutum per S. Congregatio. Episcopi sub die 13. Septembris 1583.
45. Monialis nulla enegumento intra monasterij septa a quocunque Presbytero seculari, vel Regulari, etiam confessario exorcizetur, sed ad Ecclesiam exteriorem eiusdem monasterij, obtenta prius a S. Congregat. licentia, ea de causa deducatur, vel transferatur; in translatione autem huiusmodi, sicut & in actu exorcizationis, honestae personae confanguineae, vel aliae mulieres prouectae aetatis, ac probae conuersationis enegumentam comitentur, exorcista sit ad actum huiusmodi ab Ordinario approbatus, exorcizatio minori, quo fieri potest, fiat strepitu, Ecclesiae ianua eo vsque occlusa remaneat, quousque exorcizatione completa ad monasteria enegumentam reducat. Ceterum tam in reditu, quam in accessu ad Ecclesiam, & monasterium respectiue, recte, & sine diuerticulo tendatur, refert decifum Aldan. d. tit. 10. num. 26.
46. *Monasterij.* Quid nomine monasterij comprehendatur quando interdicitur hic ingressus, vide Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 1. in fine, Coriolan. de casib. reseru. p. 2. casu 3. q. 2. num. 29. Sanchez d. lib. 6. c. 16. num. 11. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 6. & 7. Bonacina d. tract. de clausura, q. 4. puncto 1. num. 1.
47. *Cuiuscunque generis, aut conditionis.* Reges igitur, Reginae, Imperatores, Imperatrices, aliaque cuiuscunque dignitatis personas non posse monasteria Monialium ingredi probabiliter dici posse censet Bonacina d. puncto 1. num. 4.
- Contra Fr. Emman. tom. 1. q. 48. art. 1. & Sanchez d. cap. 16. num. 3. existimantes Regibus, Reginae, Imperatoribus, & Imperatrici filijs, ac filiabus, eorum interdictum non esse ingressum in monasteria Monialium.
48. *Sexus.* Feminas non posse monasteria Monialium sine licentia ingredi, resolut Bonacina d. tract. de clausura, quaest. 4. puncto 1. num. 3. & monasteria Monialium ingredi deinceps non permittitur mulieribus secularibus, ne quidem fundatricibus, aut donatricibus ad breue, vel ad longum tempus, etiam si a Sede Apostolica specialiter hoc eis esset indultum, cum Pauli V. Constitutione de anno 1612. edita, id fuerit in genere reuocatum, vt per Sel. d. cap. 8. num. 30.
49. Non incurrere excommunicationem in hoc cap. comminatam, quae absque vlla Superioris licentia monasterium ingreditur animo habitus Regularis assumendi, & profitendi, resolut Sanchez d. lib. 6. cap. 16. num. 74.
- Vtrum autem interdictus sit hic ingressus Moniali ex legitima licentia egressa a suo, vt transferatur in aliud monasterium, vide Llam. in methodo curat. in append. §. 11. ad fin. Sanchez d. cap. 16. num. 9. & 10. Bonacina d. puncto 1. num. 3.
50. Mulieres, quae sunt in discordia cum maritis, & eorum sententiam timet, si extra culpam sunt, quadiu iustam causam timendi habuerint, debere, si sunt in monasterijs, tolerari, in posterum vero huiusmodi mulieres non debere recipi, referunt decifum Zerol. p. 1. verb. *moniales*, §. 12. Campan. d. e. 16. num. 30. Fr. Emman. in collect. priuileg. tom. 2. pag. 521. Ego ipse d. alleg. 102. num. 66. in med. me citato Bonacina d. quaest. 4. puncto 3. nu. 17. Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 34. pag. 155.
51. Si mulier aliqua venerit in suspicionem marito, quod timet ne ab eo aliqua vis ei inferatur, debere permitti, vt possit

vt possit ingredi monasterium Monialium, si modo constitutiones monasterij non repugnant, & accedat consensus superiorum Abbatissæ, & Monialium, & causa cessante ingressus debere inde exire, & si semel exierit nunquam postea in idem monasterium ingredi posse; & teneri ad clausuram, sicut alias Moniales sine ancillis, &c. referunt decimum Zerol. d. verb. Moniales, §. 12. Fr. Ioannes à Cruce d. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. in fine, Campan. loco proxime citato, Ego ipse d. num. 66. in fine.

52. Mulieres nuptas in monasterijs Monialium recipi non debere asserit Ludou. Mirand. de sacris monialib. q. 2. art. 6. conclus. vnic. vbi refert reiectam fuisse à sacra Congregatione petitionem cuiusdam Comitissæ, quæ propter quandam infirmitatem à suo marito volebat separari, & cum tribus filiabus ingredi quoddam Monialium monasterium, refero Ego ipse d. nu. 66. in fine. Et si fuerint intra septa monasterij sine licentia Sedis Apost. sunt expellendæ, secundum Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 34. in princ. pag. 155.

53. Viduas, quæ vitis mortuis honestatis causa se contulerunt in monasterium, modò sint bonæ existimationis, & fame, legibusque Monialium pareant, tolerari debere; de cætero tamen nullas huiusmodi viduas recipere debere, nisi Moniales fieri vellent, decisum referunt Ludou. Miranda d. art. 6. conclus. vnic. Campan. d. cap. 16. nu. 30. vers. & respectu, & num. 31. vers. tandem, Lezana d. e. 25. nu. 28. & 30. Tambur. d. disp. 24. q. 14. num. 3. Nouar. verb. educatio, num. 1. 3. Ego ipse d. alleg. 102. num. 67. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis in examine eccl. tract. 9. quest. 31. in fine. resoluentes etiam non posse Episcopum dare licentiam viduæ ingredi volenti, ac in habitu laicali permanere, etiam si toto tempore vitæ suæ illic degerit, nec amplius inde exire vellet, vide Stephan. VVeyms d. constit. 15. num. 32. & 33. pag. 155.

54. Non posse præstari matribus licentiam ingrediendi monasteria Monialium, etiam ad inuisendas filias morti proximas, referunt decimum Zerol. p. 1. verb. Moniales, §. 8. vers. secundò, Quarant. d. verb. monasteria Monialium, vers. sed an liceat, pag. mihi 453. Fr. Ioan. à Cruce d. e. 5. dub. 2. conclus. 3. not. 3. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 11. Fr. Ludou. Miranda de sacris monialib. q. 2. art. 8. Ego ipse d. alleg. 102. nu. 68. Lezana d. cap. 25. num. 31. Tambur. d. disp. 24. quest. 17.

55. *¶ Vel acatiz furris.* Infantes discretionem carentes admitti posse ad claustra Monialium, nec illas eos admittentes incurere aliquam excommunicationem, cum nec ipsi ad peccandum incitare possint, resoluunt Nauar. commento 4. de Regular. num. 59. Henric. in sum. lib. 13. e. 2. §. 3. in commento lit. S. Gambar. de casib. referu. cap. 15. cas. 6. num. 37. fol. 147. Sorb. verb. ingressus num. 2. Llam. in methodo curat. in append. §. 8. Corduba q. 69. Azor. d. lib. 13. cap. 8. q. 5. Aloyf. Rice. in praxi rerum fori eccl. tract. 648. in 1. edit. allas resol. 344. num. 6. in 2. edit. Ludou. Miranda d. q. 2. art. 1. concl. 1. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 1. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 2. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. ex nu. 8. Ego ipse d. alleg. 102. num. 32. Granada in 1. 2. D. Thoma controu. 7. tract. 3. p. 1. disp. 6. sect. 5. Hieron. Roderic. in compendio q. Regul. resol. 26. num. 7. Diana moral. resol. part. 3. tract. 2. resol. 67. vers. nota tertio; Lezana in summ. q. Regul. cap. 25. num. 24. Tambur. in iure Abbatissar. disp. 22. q. 4. & me citato Bonacin. d. tract. de clausura quest. 4. puncto 1. nu. 5. aduertentes Concilium in presenti excludens omnes cuiusvis ætatis, loqui de habentibus vsu n. rationis, & de illis, qui ad peccandum mouere possunt, vt sunt fatui, qui licet intrando non peccent, peccant tamen Moniales eos admittentes. Contra Comitul. respons. moral. lib. 6. q. 19. nu. 6. & q. 22. existimantem Moniales puerum, puellamve infantem intra monasterij septa recipientes, esse excommunicatas, quem sequitur Sel. d. cap. 18. num. 18. referens sacram Congregationem Episcoporum sic censuisse in Cremon. 12. Februarij 1585.

56. Pucros igitur septennes præsumendos vsu rationis adeptos, ac proinde comprehendi sub hac prohibitione, secus si nondum septennes, tenent Sanch. d. e. 16. num. 7. Bonacin. d. punct. 1. num. 6.

57. *o Sine Episcopi.* Episcopum, aut eius Vicarium generalem speciale mandatum habentem in monasterijs sibi

subiectis auctoritate ordinaria, in alijs verò Summo Pontif. subiectis delegata auctoritate posse concedere facultatem ingrediendi Monialium monasteria, referunt decim. Armend. in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 109. Bonacin. d. quest. 4. puncto 2. num. 2. Tambur. disput. 23. q. 1. num. 3. & quest. 2. num. 1. Nouar. in lucerna Regul. verb. licentia, num. 3. Ego ipse d. allegat. 102. num. 38.

Prouisorem à Capitulo nominatum posse in monasterijs sibi subiectis huiusmodi licentiam, concedere, tenet Fr. Ioan. à Cruce d. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. num. 1. quem refero Ego ipse d. allegat. 102. num. 38. in fine.

59. Præfectam Monialium posse huiusmodi licentiam concedere in casibus repentinis, si Episcopus longè absit, tradunt Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 2. in fine, Campan. d. cap. 16. num. 20.

60. *¶ Vel Superioris.* Facultatem ingrediendi monasteria Monialium Regularibus subiecta pertinere ad earum superiores Regulares, quorum est Monialibus clausuram indicere, non verò ad Episcopos, tenent Nauar. d. commento 4. num. 60. Llam. in method. curat. in append. §. 5. & 6. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 4. cap. 23. num. 6. Azor. p. 1. lib. 13. e. 8. q. 7. Fr. Emman. tom. 1. q. 46. art. 2. Ludou. Miranda d. q. 2. art. 2. Campan. d. rubr. 12. cap. 16. num. 31. Sanch. d. lib. 7. cap. 16. num. 13. Soar. tom. 4. de Relig. tract. 1. lib. 1. cap. 10. num. 12. Laurent. sui Peirinis in constit. sui Ordinis Minim. tom. 2. constit. 6. Pij V. num. 29. & in formul. lit. M. cap. 3. num. 3. Lezana d. cap. 25. num. 25. Tambur. disp. 23. q. 1. nu. 6. Andr. Victorel. de origine & claus. Monial. pag. 31. Ego ipse d. alleg. 102. num. 40. & 41. me citato Bonacin. d. quest. 4. puncto 2. num. 3.

Contra Læl. Zech. de Republ. eccl. tit. de Regularib. cap. 3. num. 5. & Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Moniales, §. 8. vers. quarto, existimantes Episcopum posse hanc facultatem concedere in monasterijs, quæ Regularibus subiecta sunt.

61. Vnde sub decreto Concilij in presenti includi Episcopos ingredientibus Monialium monasteria sibi non subiecta, sine superioris licentia in scriptis, resoluunt Nauar. d. nu. 39. ad med. vers. quartus, Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 393. num. 5. & 20. Ego ipse d. allegat. 102. num. 42. Tambur. de iure Abbatiss. disp. 24. quest. 9. nu. 1. vers. & signanter. Et ideo Episcopi extra propriam, & in aliena diocesi commorantes non possunt accedere, nec ingredi Monialium septa sine licentia Episcopi prohibentis ne quis accedat ad monasterium Monialium, vt per Aldan. in compend. Canonie. resol. lib. 3. tit. 25. num. 8. vbi testatur sic resolutum in Ianuen. 10. Maij 1631.

62. Si auctoritate Pontificia monasterium cuidam soli peculiari Prælatu conuentuali subiectum esset, non posse Generalem, aut Prouincialem licentiam ingressus in id monasterium concedere, quod nullam iurisdictionem in illud habeant, at posse dum visitant inquirere, an Prælatu ille iuste vsus fuerit hac facultate, tradunt Fr. Emman. tom. 1. quest. 47. artic. 5. Bonacin. d. tract. de clausura q. 4. puncto 2. num. 4. Sanch. d. cap. 16. num. 16. vbi subdit propter eandem rationem idem dicendum esse de Episcopo, respectu clerici secularis, cui soli monasterium illud subderetur.

63. Abbatissam non posse facultatem ingrediendi monasterium concedere, tenent Nauar. commento 4. de Regularib. num. 59. vers. tertio, Azor. part. 1. lib. 13. cap. 8. q. 6. Fr. Emman. tom. 1. quest. 46. art. 2. vers. obserua, Sanch. d. lib. 6. e. 16. num. 22. Bonacin. d. quest. 4. puncto 2. num. 5.

64. Superiorem tamen iuste posse licentiam generalem concedere Abbatissis, aut Confessarijs, concedendæ huius ingressus facultatis in casibus frequenter occurrentibus, ne passim Episcopus, seu Prælatu Regularis, qui non tam præ manibus habentur, adiri debeant, tenent Fr. Emman. d. q. 46. artic. 2. prop. fin. plures apud Sanch. d. e. 16. num. 23. Bonacin. d. puncto 2. nu. 5. vers. hoc tamen. Contra Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 14.

65. Fratribus Minoribus interdictum esse in sua regula ingressum absque speciali Summi Pontificis licentia ad monasteria Monialium, aduertunt Fr. Emman. d. quest. 46. art. 3. in princ. Sanch. d. cap. 16. num. 17. & 18. Ludou. Miranda

- tanda de sacris monialib. quæst. 2. art. 3. conclus. 1. Bonacin. d. puncto 2. num. 7. hinc inferentes Cardinalem Episcopum, aut alium habentem privilegium ingrediendi monasteria Monialium cum socijs, quos secum assumere voluerit, non posse Fratres Minores eligere; excipiunt tamen Fratres Minores rogatos à Prælatis curam Monialium habentibus, ut sibi opem in eo ministerio ferant.
66. Ad ingressum etiam in sanctæ Claræ, & Conceptionis monasteria Ordini Minorum subiecta præter casus in eorum Monialium regula exceptos, exigi Sedis Apostolicæ licentiam, tenent Ludou. Miranda d. quæst. 2. art. 3. Sanch. d. cap. 16. num. 20. Bonacin. d. puncto 2. num. 6.
67. p. Licentia.] Debere esse speciale, & non sufficere generalem, tenent Sanch. d. lib. 6. cap. 16. num. 28. Miranda de sacris monialib. q. 2. art. 2. ad fin. Bonacin. d. quæst. 4. puncto 3. num. 1.
68. Et primo actu finiri resolvunt Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori ecclesiæ resol. 545. in 2. edit. Sbroz. de offic. vicar. lib. 2. q. 21. Salas de legib. disp. 17. sect. 13. num. 62. Azor. part. 1. lib. 5. cap. 23. q. 3. Vgolin. de offic. Episcopi part. 1. cap. 21. §. 3. Salas de legib. disp. 17. sect. 13. num. 62. Diana moral. resol. tract. 2. de dub. Regul. resol. 38. Tambur. de iure Abbatiss. disp. 26. q. 1. num. 2. Ego ipse d. alleg. 102. num. 59. Contra Bonacin. d. puncto 3. num. 2.
69. Et exteri, di ad socium obtinentis, observant Fr. Emman. tom. 3. q. 6. art. 2. Galet. in margarita casuum conscientie, verb. licentia 2. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori ecclesiæ, decis. 649. in 1. edit. alias resol. 632. in 2. edit.
70. In scriptis obtenta.] Licentiam autem istam ingrediendi inscriptis obtineri voluit Tridentina Synodus, ut maturiorem haberet Superioris scribentis deliberationem, & quoad ingredientem certiorum data licentia probationem, ut advertit Stephan. Vveym. d. confit. 15. num. 2. pag. 152. Victorel. de origine & clausura Monialium, §. an ad eundam culpam. Tambur. de iure Abbatiss. disp. 20. quæst. 6. Ego ipse d. alleg. 102. num. 28. vers. verum hac licentia, & num. 57. in fine, secundum novissim. Lugdun. impress. Diana moral. resol. p. 3. tract. 2. resol. 129. Nullatenus igitur sufficere tacitam Superioris licentiam, quæ ex scientia, & patientia eorum facile contradicere potentium colligitur, nec oretenus, & verbis expressis concessam asserunt Confert. in privileg. Mendic. tit. 20. cap. 6. Sanchez d. cap. 16. num. 29. cum seqq. Bonacina d. puncto 3. num. 2.
71. Vnde hanc licentiæ solemnitatem, ut in scriptis concedenda sit, ita obligare, ut lethalis culpa sit eam omittere, pœnaque contra ingredients sine licentia imposita incurratur, etiam si causa ingressus legitima sit, atque à legitimo Superiore oretenus concessa, resolvunt Sanchez d. cap. 16. num. 31. Bonacina d. puncto 3. num. 3.
- Contra Ludou. Miranda de sacris Monialibus, q. 3. art. 2. ad fin. & alios existimantes scripturam necessariam non esse quando causa ingressus clara est.
72. Si repentina superveniat necessitas, quæ aditum ad Superiorem non permittat, licitum videri ad monasteria ingressum sine licentia in scriptis obtenta, quia hic casus per episcopum exceptus videtur, alioquin repentinæ necessitati consultum non esset, asserunt Nauarr. commento 4. de Regularib. num. 60. vers. quarto. Azor. part. 1. lib. 1. cap. 8. quæst. 3. Fr. Emanuel. tom. 1. quæst. 46. art. 2. ad fin. Sanchez d. c. 16. num. 34. Bonacina d. quæst. 4. puncto 3. num. 2. vers. dixi, qui duo ultimo loco citati addunt in casu repentinæ necessitatis, quæ aditum ad Superiorem non permittit, pro obtinenda vlllo modo licentia, prædictam licentiam ab Abbatissa petendam esse, si tempus vacet ad illam petendam.
73. Sub excommunicationis pœna, &c.] Ingredients claustra Monialium, sine licentia Episcopi, vel superioris, ut supra, in scriptis obtenta pœnam excommunicationis incurere per hunc text. tenent Bonacin. d. tract. de clausur. quæst. 4. puncto 5. num. 1. vbi num. 2. vers. observat, subdit huiusmodi excommunicationem in hoc cap. comminatum non esse reservatam, additque præsumentes ingredi monasteria Monialium prætextu facultatum à Summo Pontifice, Legato, Episcopo, vel alijs concessarum ante Motum proprium Gregor. XIII. incip. Vbi gratia, incurere ipso facto excommunicationis pœnam, à qua nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolutionis beneficium obtineri nequeat.
74. Qua quidem reservata excommunicatione non comprehendendi, nisi intrantes ex præsumptione, & prætextu licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus concessarum sine sufficienti ratione, & causa, vel à Summis Pontificibus iam reuocatarum, intrantes verò sine tali facultate. incurere tantum censuram comminatum in hoc cap. quæ cum non sit reservata, aboleri posse ab Episcopo, ex cap. nuper, de sent. excomm. tenent Llam. in method. curat. in append. §. 13. Soar. de censur. tom. 5. disp. 22. sect. 6. sub num. 11. Fr. Emman. tom. 1. quæst. 48. art. 2. Sayr. de censur. lib. 3. cap. 31. num. 10. Zerol. p. 1. verb. Moniales, §. 8. Ludou. Miranda de sacris Monialib. q. 2. art. 12. concl. 1. & 2. Campan. d. rub. 12. cap. 16. num. 24. Ego ipse d. alleg. 102. num. 34. me citato Bonacin. d. quæst. 4. puncto 5. num. 4.
- Contra Nauarr. in man. c. 27. num. 105. excomm. 61. & commento 4. de Regular. sub num. 62. vers. quarto, Quarant. verb. monasteria Monialium, vers. amplia dictam confit. Azor. d. lib. 13. cap. 8. quæst. ult. Ludouic. Beia respons. casuum conscient. part. 1. casu 3. Coriolan. de casibus referu. part. 2. cas. 3. num. 40. existimantes sub dicta excommunicatione reservata, comprehendendi etiam intrantes septa monasterij non habentes licentiam.
75. Reservata excommunicatione non affici illum, qui facultatem ingrediendi habet, sed non ingreditur prætextu facultatis, perinde se gerens, ac si illam non haberet, resolvunt Nauarr. d. commento 4. num. 62. notab. 4. Sanchez d. cap. 16. num. 30. Bonacin. d. quæst. 4. puncto 5. num. 5. vbi num. 6. subdit ingredientem prætextu facultatis inualide concessæ non affici, reservata illa excommunicatione Gregorij XIII. sed Concilij Tridentini in presenti, & num. 7. addit eum qui tempore ingressus confingeret se habere aliquam facultatem ingrediendi claustra Monialium, obtentam post præfatum Gregorij XIII. Motum, non affici reservata illius excommunicatione, sed Concil. Trident. & num. 8. subijcit, quod ingrediens Monialium cœnobia, prætextu facultatum, putans sibi licitum esse ingressum, non incidere in excommunicationem reservatam.
76. De censuris, & pœnis contra eos, aliquem in monasteria Monialium ingredi faciunt, permittunt, vel admittunt, vide Fr. Emman. tom. 1. quæst. 47. art. 3. Fr. Ludou. Miranda de sacris Monialib. quæst. 2. art. 12. conclus. 3. Sanchez d. cap. 16. num. 83. cum seqq. Bonacina d. quæst. 4. puncto 6.
77. V Dare autem tantum Episcopis, vel Superior licentiam, &c.] Licentiam ingrediendi Monialium monasteria dare tantum potest Episcopus, in monasterijs scilicet sibi subiectis, ut tenent citati supra à num. 65. Nauarr. in cap. sentimus 19. q. 3. num. 60. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. q. 46. art. 2. nam in non sibi subiectis superior illorum debet licentiam concedere, ut ex Sanchez resoluit Ioan. Sanch. in select. disp. 50. num. 25. vers. deinde, vbi advertit quod licet Concilium in presenti dicat hanc licentiam dandam fore tantum ab Episcopo, praxis quotidiana testatur illam posse Episcopum committere Vicario, qui causam ingrediendi examinat, & si sufficientem esse reperit, licentiam præstet, & citat Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. c. 16. num. 14. Fr. Emman. d. art. 2. & alios. De licentia ad exeundum vide supra num. 45. Episcopos, & Superiores Prælatos, visitationis gratia, seu alterius rei necessariæ posse ingredi Monialium monasteria sibi subiecta, dummodo intrent pro tam vrgenti necessitate, pro quanta ipsi ad intrandum licentiam possint dare alijs, tradunt Nauarr. conf. 9. incip. An Episcopus, de statu Monachor. in novis, Hieron. Llam. in methodo curat. in append. §. 7. Fr. Emman. tom. 1. q. 45. art. 5. in princ. Azor. d. lib. 13. cap. 8. q. 9. Sanch. d. lib. 6. c. 16. num. 25. Ludou. Miranda d. q. 2. art. 14. conclus. 1. & 2. Steph. Vveym. d. confit. 15. num. 24. pag. 152. Ego ipse d. alleg. 102. num. 43. & colligitur ex d. Confit. incip. Dubijs, Gregorij XIII. vbi imponuntur pœnae contra Prælatos omnes, tã seculares, quam Regulates, absque necessitate monasteria sibi subiecta ingrediendes, de quibus agunt Aloyf. Ricc. in d. praxi fori ecclesiæ resol. 544. in 3. in 2. edit. Sanch. d. c. 16. ex n. 98. Bonac. d. punct. 4. nu. 11. cum seqq.

78. In casibus necessarijs.] Facultatem ingrediendi claustra Monialium concedi non posse, nisi ob causam necessitatis monasterij, seu Monialium manifestam, cui aliter commodè occurrere non possit; quam ingressu extraneorum in monasterium, tenet Bonacina d. quest. 4. puncto 4. num. 1.
79. Illum, qui licentiam ingrediendi cœnobium Monialium obtinuit ex causa, quæ suberat tempore concessionis licentiae, sed tempore ingressus cessauit, non esse tutum in conscientia ingrediendo, resoluit Bonacina d. puncto 4. num. 19. vbi num. 20. tenet eum, qui licentiam obtinuit ex causa, quam falsò narrat superiori, non posse licite ingredi si tempore ingressus iusta causa superueniat, & num. 21. subdit non esse licitum ingressum si superior conficius erat nullitatis causa, & nihilominus licentiam concedere voluit.
80. Obtinentes licentiam ingrediendi ex causa si ingrediendi pro libito & sine necessaria causa, adhuc incurtere ipso facto excommunicationem Papæ reservatam per d. confit. Gregorij XIII. incip. Vbi gratia, obseruant Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 55. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Monialis, pag. mihi 174.
81. Necessitatem, de qua Concilium in præcætionis verbis, & Gregor. XIII. in d. Confit. incip. Vbi gratia, loquuntur, non esse accipiendam physicè pro strictissima necessitate, sed moraliter, tradunt Fr. Emman. d. g. 46. art. 4. Ludouic. Miranda d. g. 2. art. 4. concl. 2. Campan. d. rubr. 12. c. 16. num. 25. Sanch. d. c. 16. num. 40. Ego ipse d. alleg. 102. num. 48. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 2. obseruantes minorem causam requiri in concedenda licentia feminis, quam viris, matri, aut forori, quam alijs, & minorem causam sufficere ad ingrediendum in loca statim post clausuram iam existantia, quam ad loca interiora.
82. I. Iustam causam Confessario subesse, dum alicuius Monialis confessionem ex præcepto regulæ, vel ex peculiari ipsius deuotione, aut consolatione excepturus est, quam commodè ad fenestellam audire non potest, vt si Monialis sit furda, aut ob infirmitatem decumbat in lecto, tradunt Fr. Emman. tom. 1. quest. 47. art. 4. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 7. Sanch. d. cap. 16. num. 45. Ego ipse d. allegat. 102. num. 49. me citato Bonacin. d. quest. 4. puncto 4. num. 4. Addit Sanch. eod. cap. 16. num. 46. Sacerdotem Religiosum semper posse dum monasterium ingreditur cum vno socio ingredi, & num. 47. subdit, in ijs casibus, in quibus Sacerdos cum socio, cuius opera indiget, ingredi potest, necessariam non esse peculiarem pro socio licentiam, sed sufficere licentiam ipsi Sacerdoti explicite concessam. Et probabile est Confessarium posse intrare clausuram non solum quando regulæ confiteri præcipit, sed etiam quoties infirma dixerit se indigere Sacramento Pœnitentiæ, Portel. in dub. Regul. verb. clausura Monialium, num. 9. Villalob. in summ. tom. 2. tract. 35. diff. 47. num. 4. Diana p. 4. tract. 2. resol. 67. ver. notandum.
83. II. Medicum causa grauis infirmitatis cum necessitas exegerit posse ingredi; dummodo non absque duobus socijs de familia monasterij introducatur, nec ab inuicem intra monasterium separentur, asserunt Campan. d. c. 16. nu. 27. ver. et cum in secunda. Tamburin. d. diis. 24. g. 6. Ludou. Miranda d. g. 2. art. 7. concl. vnic. ver. quintus casus. Ego ipse d. allegat. 102. num. 52. et 53. vbi obseruo minime requiri, quod sit Doctor, aut graduatus, & num. 54. idem dico de minore, siue tonsore, dummodo antea Medicus sanguinis emissionem determinauerit expedire, & necessariam esse, & quod hæc licentia Medicis, Chirurgicis, & operarijs concedi solita fingulis quibusque tribus renouari debeat, resoluit Sel. in selectis canon. cap. 18. num. 28. asserens sic fuisse decusum per S. Congregat. Regul. in Cameron. 27. Martij 1588.
84. III. Licitum esse superiori cum decenti comitatu à Gregorio XII. præscripto in d. Confit. incip. Vbi gratia, ingressum causa visitandi officinas, Conuentus cellas Monialium, seu dormitorium, supellectilem, & officium construendum, aut minans ruinam, dicunt Lam. in d. append. §. 7. Sanch. d. cap. 16. num. 54. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 14. Ego ipse d. allegat. 102. num. 6. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 6.

- IV. Licitum esse introire pro aliquo opere exercendo, quod commodè extra monasterium fieri non potest, veluti si sint fabricatores, fabri lignarij, molitores, putearij, & putatores, & alij artifice ad res necessarias, tradunt Lam. in d. append. §. 6. Ludouic. Miranda d. conclus. vnic. ver. septimus casus est. Campan. d. cap. 16. num. 26. Ego ipse dicta allegat. 102. num. 54.
- V. Baiulos iustam ingressus causam habere, dum aliquod onus in monasterium deferendum est, quod à Monialibus commodè portari nequit, tenent Lam. in d. append. §. 6. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 17. sub fin. Sanch. d. c. 16. num. 16. Bonacin. d. puncto 4. num. 8. vbi intelligit modo baiuli aliquid portent in utilitatem monasterij. Tamburin. d. diis. 24. quest. 6. num. 6. et quest. 7.
- VI. Licitum esse superiori ingressum in monasterium ad electionem Abbatisse, quoties magna subornationis suspicio est, seu quoties electio canonicè fieri non potest, nisi ipse in Monasterium ingrediatur, resoluit Nauarr. d. commento 4. num. 59. Fr. Emman. tom. 1. quest. 46. art. 5. ad fin. Ludouic. Miranda d. tract. de sacris monialibus, quest. 2. artic. 15. conclus. 3. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. num. 50. Ego ipse d. allegat. 102. num. 46. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 7. Consecratio autem, & benedictio Monialium fieri potest in Ecclesia exteriori, Monialibus illis tantummodo adhibitis, quæ erunt necessaria, Sel. in selectis canon. c. 12. nu. 25. vbi refert decusum in Hieracen. 27. Iunij 1627.
- VII. Intra monasterium licite introumisse posse feminas in obsequium & famulatum Monialium, dummodo sint honestæ vitæ, & à monasterio non egrediantur, attestantur Fr. Emman. tom. 1. quest. 47. artic. 7. et 8. Campan. d. rubr. 12. c. 16. num. 28. Sanch. d. c. 16. num. 66. Ludouic. Miranda d. quest. 2. art. 5. concl. 2. et art. 9. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 20. Ego ipse d. allegat. 102. num. 61. & me citato Bonacin. dict. puncto 4. num. 10. multipliciter declarantes.
- Collectori Portugaliæ licet licentiam concedere Monialibus introducendi mulieres in monasterio pro earum seruitio, ita Sel. d. cap. 18. num. 25. attestans sic decidisse sacram Congregationem Episcoporum in Vlixibonen. 31. Ianuarij 1615.
- Ancilla laicæ non dantur in communi Monialibus S. Clara, ex eodem Sel. d. loco, vbi refert sic resolutum per eandem S. Congregat. in Tarentina 12. Aprilis, et in Fogliugen. 22. Nouembris 1619.
- Ancilla non datur pro educandis, ex eod. Sel. d. cap. 18. num. 29. vbi dicit decusum ab eadem sacra Congregat. in Neapolitana 12. Martij 1619.
- VIII. Licitum esse puellam ingressum in monasterium Monialium educationis gratia, tradit Quarant. d. verb. monasteria Monialium, pag. mihi 449. Zerol. part. 1. verb. Moniales, §. 10. Piafec. in simili praxi Episcop. part. 2. cap. 3. nu. 57. Campan. d. cap. 16. nu. 28. ver. secundus, Azor. d. lib. 13. c. 8. quest. 4. Fr. Ioan. à Cruce d. cap. 5. dub. 2. prope fin. Fr. Emman. tom. 1. quest. 46. art. 10. Ludouic. Miranda dict. quest. 2. artic. 6. Sanch. d. lib. 6. cap. 16. ex num. 61. Soar. de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 10. num. 21. Ego ipse d. allegat. 102. num. 62. me citato Bonacin. d. puncto 4. num. 15. Marcell. Vulpe in d. praxi iudic. fori Eccles. cap. 4. num. 16. Gauant. in man. Episcop. verb. Monialium educatio, Lezana in summ. quest. Regul. cap. 25. num. 29. Andr. Victorel. de origine et clausura Monial. §. de puellis secular. pag. 42. Tamburin. de iure Abbatis. disp. 1. quest. 1. num. 2. cum seqq. & in eodem monasterio plures duas sorores educationis causa permitti possunt, Sel. d. cap. 12. num. 45. vbi ita refert decusum in S. Congregat. Episcop. & Regularium.
- Et huiusmodi puellas causa educationis in monasterijs recipi non posse minores septennio, & maiores vigesimo quinto, refert decusum Zerol. p. 1. verb. Moniales §. 11. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Monialis §. Aloyf. Ricc. in praxi veru fori Eccles. resal. 641. in 2. edit. Ego ipse d. allegat. 102. num. 64. Stephan. V. Veyms d. confit. 15. num. 30. Lezana d. cap. 25. num. 29.
- Postquam verò præterijt tempus viginti quinque annorum, intra quod illic morari cœditur ex causa educationis, si statim puella non egrediatur, nec ipsam, nequamuis aliam excommunicationem, aut censuram incurtere,

85.
86.
87.
88.
89.
90.
91.
92.
93.
94.

- currere, sed posse Episcopum terminum constituere, intra quem eligat puella vtrum velit Monialis fieri, aut à monasterio egredi, decifum referunt Franc. Leo in *thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 16. num. 54.* Campan. *d. e. 16. num. 29.* Ego ipse *d. allegat. 102. num. 65.* me citato Bonacin. *dict. puncto 4. num. 16.* Tamburin. *d. disput. 1. quest. 2. num. 9.* No-uar. in *Lucerna Reg. verb. educatio 9.*
95. Conditiones autem necessarias ad puellas in monasterio Monialium educationis gratia collocandas referunt Quarant. Fr. Ioan. à Cruce, & Piasce. *locis proximè citatis.* Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 18. num. 28. cum seqq.* Bonacin. *d. num. 19.* Ego ipse *d. allegat. 102. num. 63.* Tamburin. *d. disput. 1. q. 2.*
- Prima est, vt monasterium consueuerit huiusmodi puellas recipere. Secunda, vt non sint supra numerum præfixum. Tertia, vt adfit consensus Abbatissæ, & aliarum Monialium, & superioris licentia. Quarta, vt vestitu honesto, & virginibus conueniente, vtantur. Quinta, vt ancillas, secum non adducant. Sexta, vt existant in loco separato à dormitorio Monialium, & à loco in quo Moniales operibus manuum vt. care consueuerunt. Septima, vt è monasterio nõ egrediantur, & semel egressæ nequeant iterum admitti, nisi fortè Moniales fieri velent. Octaua, quod quilibet semestri eis anticipata soluat portio pro alimentis. Et circa septimam conditionem aduertit Stephan. VVeyms *d. confit. 15. num. 22. in fine* sacram Congr. certisuisse quòd licentia dari debeat puellis, quæ educationis gratia in monasterijs degunt ex eundi ad balnea curanda valetudinibus gratia, isdemque permittit redire iterum ad idem monasterium, si recta à balneis eò se recipiant cum intentione obseruandi conditiones, quæ prius fuerunt præscriptæ.
96. Puella recipi non possunt educationis causa in monasterijs Monialium, nisi præcedat omnium consensus singulariter præstitus, & non est standum simpliciter relationi Abbatissæ, vt per Sel. *d. cap. 18. ex num. 28.* qui asserit ita resolutum per S. Congreg. Episcop. in *Amelien. 4. Ianuarij 1608.*
97. Moniales in earum monasterijs puellas educationis causa, nisi eadem monasteria capacia, & pro dictis puellis educandis loca particularia destinata, & constituta sint, retinere, & respectiue recipere non possunt, ex Sel. *d. loco,* vbi refert decifum ab eadem S. Congregat. in *S. S. uerini 16. Ianuarij 1615.*
98. IX. Iudicem, aliosque viros posse monasterium ingredi ad expellendum malefactorem, qui non vult inde exire, tradunt Fr. Emman. *tom. 1. quest. 47. artic. 4. ad fin. vers. nec hinc obstat.* Sanchez *d. cap. 16. num. 7. & seq.* Bonacin. *dicto puncto 4. num. 13.*
99. Supradictos omnes ex iusta causa monasteria ingredientes, grauius peccare contra obligationem clausure, & censuris affici, si finito ministerio, cuius causa ingressi sunt, statim non egrediantur, tenent Bonacin. *d. puncto 4. num. 22.* Breuiter tamen imorantem in inuisendis officinis, non solum à mortali, verum etiam à veniali excusari, resoluunt Fr. Emman. *tom. 1. quest. 47. artic. 11.* Molles. in *summ. tract. 7. cap. 20. num. 42.* Ludouic. Miranda *d. quest. 2. art. 20.* Sanch. *d. cap. 16. num. 69.*
100. Omnibus tam laicis, quam Clericis, & Regularibus interdictum esse à uite communi ad Monialium monasteria accedere, illaque frequentate, per *cap. periculoso, de statu Regul. lib. 6. & cap. monasteria, de vit. & honest. cleric. tradunt Zerol. part. 1. verb. Moniales §. 7.* Stephan. Gratian. *discept. forens. c. 393. num. 16. cum seqq.* Bonacin. *d. tract. de clausura quest. 3. puncto 4.* Lezana *d. cap. 25. num. 36.*
101. Collocutoria communia in monasterijs Monialium, retineri debent in loco claro, & aperto, vt Moniales alloquentes ab omnibus commodè perspici valeant, ac in eorumdem Collocutoriorum ianua nil permittatur, quo intus villo modo claudi valeat, vt per Sel. *d. cap. 18. num. 35.* vbi refert decifum à Sac. Congregat. Episcop. in *Fauentina 7. Marij 1617.*
102. Contra Religiosos accedentes ad monasteria Monialium impositam esse penam priuationis officiorum, vocis actiue, & passiuæ ipso facto incurrenda, patet ex decreto S. Congreg. iulij Sixti V. edito de anno 1590. quod refert Bonacin. *d. puncto 4. num. 3. vbi num. 4.* tenet prædictum decretum sub mortali obligare, & *num. 5.* resoluunt Religiosum præfatis penis affici vnico accessu, & *num. 6.* subdit Religiosum teneri in conscientia penam priuationis vocis actiue, & passiuæ sponte subire ante sententiam iudicis declaratoriam, de hoc decreto tenent Steph. VVeyms *d. confit. 15. num. 28.*
- Regulares cuiuscunque Ordinis, militiæ, Societatis, vel Congregationis ad monasteria Monialium, etiam sui Ordinis ad colloquendum, siue tractandum cum eis sine sacre Congregationis licentia particulari desuper edito decreto, accedere prohibentur. Cui prohibitioni etiam subiacent milites Regulares Ordinis S. Ioannis Hierosolymitani, & præter penas in prædicto decreto contentas, incurrunt etiam peccatum mortale, & ab huiusmodi penis non possunt absolui, nec rehabilitari ab alijs, præterquam à Sede Apostolica, aut sacra Congregatione, quibus tamen non subiaccit Regulares accedentes ad monasteria puellis, vel mulieribus secularibus inibi degentibus loquendi causa, nec etiam comprehenduntur supra dicto decreto licentias ad Moniales mittentes, quamuis tam huiusmodi Religiosi, quam Moniales sint debite corrigendi, ac puniendi à superioribus, quibus in delinquentes huiusmodi competit iurisdicctio, vt per Sel. *d. cap. 18. num. 40.* vbi refert sic fuisse decifum per sacre Congregat. Episcop. sub die 22. Augusti. & 7. Septembris 1605. De hoc decreto, & illius materia, vide Bonacin. *de clausur. quest. 2. puncto 4. num. 3.* Coriolan. *de casibus reseruat. part. 2. casu 3. num. 42.* Campan. *d. cap. 16. num. 43. vers. Illustissimi.* Laurent. de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minior. in const. 6. Pij V. num. 26.* Lezana in *summ. quest. Regul. cap. 25. num. 37. vers. quod decretum.* Diana *moral. resol. part. 1. tract. 10. resol. 22.* Tambur. *de iure Abbatissar. disp. 25. quest. 5.* Laurent. de Franchis *de controuers. inter Episcop. & Regular. pag. 225.*
- Regulares cuiuscunque Ordinis, aut Congregationis existant, quotiescunque absque sacra Congregationis licentia Moniales alloqui reperti fuerint, carcerentur, eorumque superioribus, iuxta sacri Concilij decretum puniendi consignentur, qui superiores deinde sacram Congregationem, ac Ordinarium de executione certiores reddant, Sel. *d. cap. 18. num. 41.* vbi attestatur sic fuisse resolutum per eandem sacram Congregat. in *Fauentina 7. Marij 1617.*
- Vicarius Fratrum absque Apostolica Sedis licentia Moniales alloquens in penas in decreto generali contentas incidit, dummodo idem Vicarius in Prioris absentia eiusdem Prioris Officij munus non obeat, Sel. *d. cap. 18. num. 43.* vbi dicit decifum ab eadem sacra Congregatione sub die 1. Septembris 1617.
- Nouissime per sacram Congregationem Concil. Tridentin. speciali decreto sub dat. 12. Kalend. Decembris 1623. de mandato S. D. N. Vibani V. III. concessum fuit Episcopis, vt licentiam dare valeant Religiosis alloquendi Moniales seruatis certis regulis, & conditionibus ibidem expressis. Regularibus absque legitima licentia accedens ad monasterium Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquis destinato cum Moniali colloquens, potest stante dicta constit. sel. rec. Gregor. X V. à diocesano Episcopo, tanquam Sede Apostol. delegato coerceri, & puniri, ita Sel. *d. cap. 18. num. 50.* vbi refert decifum de anno 1624.
- Subcollector, absque Ordinarij licentia alloquens cum Monialibus potest excommunicari, vt per Sel. *dict. cap. 18. num. 51.* vbi attestatur resolutum in *Hipporegion. 13. Maij 1628.*
- Monialium patres, ac fratres, & filij, vt eisdem alloquantur in temporibus non prohibitis, licentijs non indigent, ex Sel. *d. cap. 18. num. 54.* vbi ait decifum 15. Ianuarij 1616. & 15. Marij eiusdem anni.
- Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia non incidunt in penam excommunicationis, quam Episcopus suo edicto proposuit, si Regulares habent ex priuilegio non posse ab Episcopis excommunicari, & alias sic excommunicati non possunt absolui à suis superioribus, sed ab Episcopo, qui sibi hanc

hanc absolutionem referunt; ita plures, quos refero Ego ipse d. alleg. 102. num. 73. quibus addo Marcel. Vulpe in d. praxi cap. 4. num. 8. Lezana d. cap. 25. num. 35. Tamburin. d. disp. 25. quest. 9. & me citato resoluit Bonacin. d. puncto 4. num. 8. ubi obseruat Religiosos hoc tempore alloquentes Moniales absque licentia, etiam si alloquantur in monasterijs Regularibus subiectis, puniri posse ab Episcopo, ex Bulla Gregorij X. V. de exemptorum privilegijs incip. *Inferuabili*, sub dat. 9. Februarij 1621.

110. Constitutione Provincialis Mediolanen. stante quod alloquentes cum Monialibus puniantur, dubitatum fuit, an alloquentes sine licentia cum Monialibus exemptis possint puniri ab Episcopo, & etiam ipsae Moniales exemptae? fuit resolutum non posse puniri Moniales exemptas, vt testatur Sel. in *sel. Canon. cap. 30. num. 12. sub die 8. Augusti 1621.*

111. An autem scribens litteras Moniali, & mittens, incidat in praefatam censuram communitam ab Episcopo aduersus euntes in monasteria Monialium? Negant Aloyf. Ricc. in *praxi auren. res. 65.* Ego ipse d. allegat. 102. ex num. 81. & me citato Homobon. de Bonis de *examine Ecclesiast. tract. 11. cap. 3. quest. 3. sup. 2.* Tamburin. d. disp. 25. quest. ult. & illustrif. D. meus Rodericus a Cunha in *comment. ad cap. reatum 33. sub num. 8. dist. 31.* ubi etiam differit, an incurrat excommunicationem, qui sub illius poena prohibitus est ne ad Moniale scribat, si tamen scribendo, epistola non peruenit ad illam. Aduertit tamen Stephan. V. Veims d. *constit. 15. nu. 27. pag. 153.* Moniales nihil dare, nihil accipere posse absque Superioris licentia, & consequenter non posse dare nec accipere litteras, aut dona, cum nullum habeant arbitrium, sed dependeat ipsarum voluntas a voluntate Superioris per spontaneam abdicationem, nisi aliquid datum, vel misum fuerit loco elemosynae, & litterae respexerint vtilitatem monasterij.

112. Praedictam censuram per statutum, aut edictum Episcopale ipso iure aduersus adeuntes monasteria Monialium, & cum illis alloquentes, comprehendere etiam accedentes ad monasteria exempta Monialium subdita Regularibus, qui non subsunt iurisdictioni Episcoporum existentia intra suam diocesim, resoluit Roland. a Valle *consil. 33. num. 32. vol. 3.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 393. num. 22. & seq. Campan in d. iur. Canon. rubr. 12. c. 16. num. 45.* Ego ipse d. allegat. 102. num. 75. & me citato Bonacin. d. *tract. de clausura quest. 3. puncto 4. num. 1. prop. fin. late Lauret. de Franchis d. loco pag. 228. cum seqq.*

113. Facultatem concedendi licentiam adeundi ad colloquium cum Monialibus Regularibus subiectis spectare ad ipsos superiores Regulares, nisi esset consuetudo legitime praecipita, vt huiusmodi licentiae, etiam quoad monasteria, quae Regularibus subsunt, ab Episcopo tantum, vel ab Episcopo, & superiore Regulari coniunctiue obtinerentur, referunt Quarant. d. *verb. monasteria Monialium, vers. hinc tangenda, pag. 453.* Piafex. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 54.* Armendar. in *addit. ad recop. legum. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 99.* Campan. d. *cap. 16. num. 45.* Ego ipse d. alleg. 102. num. 76. & me citato Homobon. de Bonis de *examine Ecclesiast. tract. 11. cap. 2. q. 1. in fine.* Tamburin. *disp. 26. quest. 2.*

Sed re maturius considerata videtur rectius licentiam huiusmodi alloquendi Moniales Regularibus subiectas concedendam esse ab Episcopo, seu eius Vicario generali, & a superiore Regulari, cui Moniales ipsae subiectae sunt, coniunctim, ita vt idem Episcopus, seu eius Vicarius primo loco scribatur. Idem quoque seruandum videtur quoad licentiam eorum, quibus ordinari intra septa monasteriorum eorundem Monialium ingredi necesse est, repentinis tamen casibus extremae necessitatis exceptis, in quibus licentiam alterius subscriptione roborata sufficit. Edicta vero, quibus personis secularibus ad earundem Monialium monasteria accessus prohibetur, ab Episcopo dumtaxat subscribenda & publicanda sunt. Sel. d. *cap. 30. num. 14.* ubi refert ita fuisse decisum per Sacr. Congregat. Episcop. in *Camerin. sen. 31. Februarij 1617.*

114. De clausura monasteriorum virorum, quoad ingres-

sum feminarum in ea, vide Fr. Emman. *tom. 1. quest. 48. art. 3. & 4.* Fr. Ioan. a Cruce d. *cap. 5. dub. 1. conclus. 1.* Aloyf. Ricc. in *d. praxi rerum fori Ecclesiast. resol. 544. num. 8. in 2. edit.* Sanch. in *praecepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 17.* Bonacin. d. *tract. de clausura quest. 5.* Lezana *dist. cap. 10. num. 11.* metipsum d. *alleg. 102. ex num. 85.* & quod horti, & prata Religiosorum monasterijs eorum contigui comprehenduntur constitutione Pij V. ita vt mulieres si in eos ingressa fuerint, absolutione indigeant, tenet Aldan. in *compens. Canon. resol. lib. 3. tit. 5. numer. 12.* ubi refert ita fuisse resolutum in Sacr. Congregat. Episcop. 13. Septembris 1583. & factitia choro contigua alicuius monasterij Religiosorum est sub clausura comprehensa, ex eodem Aldan. *scato loco*, ubi testatur ita decisum ab eadem Sacr. Congregat. in *Sulmonen. 10. Augusti 1615.*

115. Et quia monasteria, &c. Vide Vgolin. *de officio Episcop. cap. 21. in princip. num. 1.* D. Hieron. Venero, y Leyua in *examine Episcoporum lib. 6. cap. 21. num. 13.* Zetol. in *praxi Episcop. part. 1. verb. Moniales §. 17.* ubi refert decisum, ista translationem faciendam esse ad aliud monasterium, vel propter supereminentem aeris pestilentis causam, & quod monasterij translatio debet fieri simul cum introitibus, & redditibus, quos illud habebat, eleganter Stephan. V. Veims d. *constit. 15. num. 47.* ubi ait ideo Tridentinam Synodum monasteria Monialium, quae ruri in pagis, & extra mœnia vrbs, vel oppidi constituta sunt intra vrbes, vel oppida frequentia reducenda censuisse, quia saepe sine custodia sunt exposita malorum hominum praedae, & alijs facinoribus, & concludit his verbis. Vnde Moniales, quae habent monasteria excursionibus piratarum, vel aliorum malorum hominum exposita, omnino reduci debent ad vrbes, vel oppida clausa, adeo vt receptum sit ex eodem decreto Concilij ipsos Ordinarios tanquam Sedis Apostol. Ordinarios (etiam si istam auctoritatem specialiter non expresserit Concilium) sic ad vrbes & oppida cogere, & transferre posse monasteria etiam exempta, & Sedi Apostol. immediate subiecta. Neque vero tunc solum transferri debent, quando malorum hominum periculis sunt exposita; sed tunc etiam quando superuenit alia finalis causa ex contagio, vel aere infecto; quemadmodum Episcopo Nolano per Congregationem Interp. pridem rescriptum fertur, vt Monialibus Collegij Nolani petentibus transitum ad aliud monasterium sub eadem regula propter pestilentem quandam aquae defluxum ex vicino monte benignè deberet annuere, si ita esset. Imò vero translatio monasterij facièda si illi imminet scandalum publicum, sed tamen quando ex tali causa sit, non facile ad aliud quam eiusdem Ordinis monasterium id fieri debet, & redditus monasterij sic translati applicari debent monasterio, ad quod fit translatio, non etiam applicare possunt in aliam causam similem, &c. Haetenus Stephan. V. Veims d. *loco.*

117. Et translationem fieri debere in auroa, vt à paucis Moniales conspici possint, atque à personis graubus, & honestis, & sanguine eis proximioribus coniunctis deducantur, asserit decisum Armendar. in *addit. ad recop. legum. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 100.* quem refero Ego ipse d. *allegat. 102. num. 26.*

118. Moniales ab vno monasterio non transferunt locorum Ordinarij, aut superiores Regulares in monasteria recenter erecta pro nouitiarum in eo introducendarum institutione, nisi obtenta à Sede Apostolica, vel à sacra Congregatione speciali facultate, ita Aldan. d. *tit. 5. num. 14.* ubi testatur sic resolutum à sacra Congregat. Episcoporum in *Tortonen. 27. Maij 1603.* quia Monialium translatio Apostolica Sede inconsculta minime fieri potest, ex eodem Aldan. *dist. tit. 5. num. 15.* ubi refert decisum per eandem sacra Congregat. in *Barchinonen. 10. Aprilis 1615.*

119. Moniales transferri non possunt in monasteria nouiter erecta, nisi eadem monasteria, auctoritate Apostolica, extracta fuisse prius consiterit, ipsaque prauiu-
uistatione earundem Monialium capacia, eisque accommodata, atque ita absoluta reperta fuerint, vt caemen-
Gg tarijs

tatis, alijsve fabricis nulla a dificationis causa in ipsa po-
 stea ingre die di necessitas relinquatur, Aldan. *dit. 5. n. 18.*
 ubi testatur ita fuisse decium in *Vlithonov. 17. July. 1615.*
 4. *Inuocato etiam auxilio. &c.* Vide Stephan. VV. cymis
d. confit. 15. num. 11. pag. 147. ubi dicit quod ad hoc vt ma-

ioris efficaciam hoc decretum haberetur, voluit ea dem-
 sancta Synodus vt contradictores, & inobedientes per
 censuras Ecclesiasticas, aliasque penas appellatione
 postposita compererentur, inuocato etiam ad id in ca-
 su necessitatis auxilio brachij secularis.

Superiores quicumque eligantur per vota secreta, alijs electio nulla sit.

C A P V T V I.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Suffragia secretò in rebus grauibz ferri debent.
- 3 Votare secretò maiorem libertatem ad votandum habet.
- 4 Electio non desinit esse secreta propter puram, & simplicem ostensionem schedule.
- 5 Ostensio vnius schedule non officit secreta electioni.
- 6 Electio reputatur secreta, & Canonica si electi fuerunt à superioribus aliqui, qui vota omnium eligentium recipiant.
- 7 Abbatissarum in electione possunt vota per Episcopum cum Vicario oratenus accipi.
- 8 Electio erit nulla si in Bullis confirmationis exprimerentur nomina eligentium.
- 9 Eligentes per schedulam aliquo patenti signo signatam faciunt electionem non secretam, & peccant mortaliter.
- 10 Capitula permitti non debent vt fiat aliquid ex quo publicari possint nomina eligentium.
- 11 Presidentes Capituli non possunt precipere scrutatoribus ne recipiant suffragia vltra certum numerum, &c.
- 12 Electio vti non secreta quibus casibus sit nulla.
- 13 Procuratores legitime constituti ad eligendum non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona.
- 14 Electio dicitur Canonica quamuis quis electorum ante scrutiniū dicat se velle eligere hunc, vel illū.
- 15 Electio Regularium ita debet fieri per vota secreta, vt non possit fieri per viam compromissi, aut inspirationis.
- 16 Electio Abbatissæ facta per vota non secreta per ignorantiam huius decreti non valet, nec Episcopus potest dispensare.
- 17 Electio irrita est si aliquis contra huius decreti constitutionem electus fuerit.
- 18 Vota an sufficiant quòd sint secreta, absque alia forma.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia rectè, & sine vlla fraude fiant, in primis sancta Synodus districtè præcipit omnes supradictos eligi debere a per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales, aut Abbates Priores aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. Si vero contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Prouincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in religione obtinenda inhabilis existat, facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur, & si in posterum aliæ concedantur, tanquam surreptitiæ habeantur.

1. **V**ide Nauarr. *confil. 4. in antiq. alijs confil. 9. in nou. de electione.* Sayr. in floribus *decis. sub eodem tit. decis. 4.* Quarant. in *summ. Bullarij verb. Abbatissa.* Fr. Emman. *g. regular. tom. 2. quæst. 51. art. 6. & 8.* Zerol. in *praxi Episcop. p. 1. verb. Abbatissa §. 6.* Azor. in *stit. moral. part. 1. lib. 13. c. 10. quæst. 2.* Franc. Leo. in *thesauro fori Ecclesiast. part. 1. cap. 4. nu. 32. & seq.* Aloyf. Rice. in *collectan. decis. part. 4. collect. 751. & in decis. curie Archiepiscop. Neapolitan. decis. 197. part. 4.* Nicol. Garc. de *benefic. part. 5. cap. 4. num. 183. cum seqq.* Molles. in *summ. tract. 6. cap. 16. num. 153.* Hieron. Venero, y Leyua in *examine Episcop. lib. 6. cap. 18. num. 11. cum seqq.* Duran. *decis. 232. num. 1.*
 a. *Per vota secreta.* Quando igitur de rebus grauibz inuenda erunt suffragia, eadem secretò ferantur, vt sine timore quisque quod senserit libere loquatur, vt ait Octau. Frangip. in *direct. Ecclesiast. discipl. tit. de decanis collegiatis Ecclesiarum num. 32.* votare enim secretò minus inconuenientiam, & maiorem libertatem ad votandum Christianè habere, quam votare publicè, tradunt Bobadil. in *sua Politica lib. 3. cap. 7. num. 38.* Cur. Philip. *part. 1. §. 1. num. 22.* & quamuis in actibus capitularibus de iure non requiratur, quòd vota præstarentur secreta, expediret tamen quòd in omnibus votaretur secretò, obseruant Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 185.* & Castelin. in *ad d. tract. de elect. pag. 495.*
2. Puram, & simplicem ostensionem schedule secretò factam ab aliquo ex electoribus ad effectum, vt videat quem ipse eligat, non tollere quin electio subsequens immediate sit secreta, tradit Nauarr. *confil. 7. in antiq. alijs 4. in nou. de elect.* Fr. Emman. in *summ. part. 1. cap. 102. nu. 4.* Castelin. in *tract. de elect. cap. 2. num. 3.* obseruantes eo casu electionem esse irritam, & nullam, quando electorum vota, culpa, & dolo totius, vel maioris partis Capituli publicentur, vel quando manifestatio vnius, vel plurium votorum est realis causa, vel præsumptua rationabiliter, quòd electio sequatur in hanc, vel illam personam particularem ex vi illius ostensionis.
3. Vnde ex hoc decreto colligunt Nicol. Garc. de *benefic. part. 5. cap. 4. num. 183.* & Molles. in *summ. part. 1. tract. 6. cap. 16. num. 153.* quòd ostensio vnius schedule, siue fiat per malitiam, siue per errorem, dummodo non causet effectum, de quo *suprà*, non officit secreta electioni; si tamen maior pars suffragiorum ostenderetur, esset nulla electio, ex quo ante publicationem scrutiniij electio manifestaretur contra formam Concilij in præfenti, Verùm Rota in Treuer. *Abbatia S. Maximini 20. Nouembris 1624. coram R. D. meo Cocchino Decano.* impressa per Masfobrt. in *praxi habendi concursum prælud. S. in princ. numer. 53. & 67.* censuit electionem esse nullam, etiam si vnicum tantum suffragium publicetur, prout refert Sigism. à Bononia de *elect. dub. 31. ex num. 4.*
4. Si electi fuerunt à Superioribus aliqui, qui vota om-